



# Evenementenvisie

## Gemeente Terschelling





# Inhoudsopgave

|                                                      |    |
|------------------------------------------------------|----|
| Voorwoord                                            | 5  |
| In één oogopslag: evenementenvisie Terschelling 2025 | 6  |
| 1. Hoe is deze evenementenvisie ontstaan?            | 8  |
| 2. De evenementen op Terschelling                    | 10 |
| 3. De wensen van de eilanders                        | 14 |
| 4. Trends en ontwikkelingen                          | 16 |
| 5. Toelichting op de evenementenvisie 2025           | 18 |
| 6. Toetsing en toetsingskader                        | 22 |
| Bijlage 1 – Rapport ZKA                              | 24 |
| Bijlage 2 – Resultaten bewonersenquête               | 48 |
| Bijlage 3 – Beleidsanalyse                           | 65 |



## Vrijplaats

Een plek waar de wind door je hoofd waait.  
waar je doet waar je buik van gaat zingen,  
waar je droomt, zoveel je kan  
waar je bent wie je bent  
een plek van zand, van zee, van lucht, van aarde van vuur  
een plek waar je nooit verdwalen kunt  
een plek waar de vrijheid woont:  
Daar wil ik zijn  
En als ik daarvan vertrek,  
neem ik die plek mee.  
Overal waar ik nog komen ga.

**WENDE, zingen/dansen/spelen/maken**



## Voorwoord

Evenementen hebben Terschelling veel gebracht. Op cultureel, sociaal en economisch vlak koesteren wij onze bestaande evenementen en lokale activiteiten. Evenementen die hun bestaansrecht hebben bewezen omdat zij vanuit een idee of behoefte op het eiland zijn ontstaan en ondersteund worden door onze inwoners. De bestaande evenementen sluiten ook aan bij het verwachtingspatroon van onze gasten. Ze zijn onderdeel geworden van het DNA van Terschelling. Maar evenementen kunnen ook een negatieve kant hebben. Denk aan geluidshinder of verkeerdrukke. Daarom is het belangrijk dat we een goede balans zoeken tussen evenementen aan de ene kant en de leefbaarheid en natuur aan de andere kant.

In het Eilandakkoord 2018-2022 hebben we afgesproken om met dit doel een evenementenvisie te ontwikkelen. Het resultaat daarvan heeft u hier voor u liggen. Een visie op de Terschellinger evenementen, gemaakt voor en vooral door de eilanders. Het belangrijkste doel van dit document? De balans vinden en houden tussen evenementen, leefbaarheid, economie en natuur. De evenementenvisie is de basis voor het evenementenbeleid van de gemeente Terschelling en het bijbehorende toetsingskader.

Dit visiedocument had er niet kunnen liggen zonder de medewerking van de eilanders. Voor veel van hen is het een moeilijke periode geweest door de coronacrisis. We willen iedereen die, ondanks de lastige periode, meegewerkt heeft aan dit document hartelijk bedanken. Zonder jullie was het niet gelukt.

## In één oogopslag: evenementenvisie Terschelling 2021-2022

### Terschelling kiest voor:



\*autonome trekkers:  
veelal grote evenementen  
die veel mensen 'van de wal'  
naar Terschelling trekken

### Terschelling vindt het daarbij belangrijk dat:







## Hoe is deze visie ontstaan?

Evenementen en Terschelling zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Ze zorgen voor reuring op het eiland, voor omzet en gezelligheid. Maar er is ook een andere kant, zoals de effecten op de natuur en de leefbaarheid. Daarom is in het Eilandakkoord 2018-2022 afgesproken om een evenementenvisie te ontwikkelen.

Hiervoor heeft de gemeente Terschelling een opdracht verstrekt aan ZKA Leisure Consultants. Zij hebben zich in de periode van maart 2021 tot en met eind 2021 ingezet voor een grondig onderzoek onder alle eilanders.

Daarvoor hebben zij veel mensen gesproken die op een of andere manier betrokken zijn bij de evenementen op het eiland: evenementorganisatoren, inwoners, (horeca-)ondernemers en overige partijen als Staatsbosbeheer, Rijkswaterstaat, het Waterschap, provincie Fryslân en de hulpdiensten op Terschelling.

De inwoners (van 16 jaar en ouder) konden onder andere hun mening geven via een online enquête. In totaal zijn er 1923 vragenlijsten ingevuld, waarvan er 1621 zijn verwerkt. 302 vragenlijsten vielen af omdat de unieke code die elke inwoner gekregen had, niet goed was ingevuld of meerdere keren was gebruikt. De 1621 ingevulde vragenlijsten staan voor 37% van de eilanders boven de 16 jaar. Het aantal respondenten is daarmee erg hoog en dan ook hoog genoeg voor een representatieve uitkomst.

De onderzoekers hebben ook gesproken met de organisatoren van vier grote evenementen op het eiland. Verder is er een enquête uitgezet onder de kleinere organisatoren. Tijdens het proces is meerdere keren met een breed samengestelde klankbordgroep overlegd. Vanuit de gemeente is het proces begeleid vanuit een stuurgroep met ambtenaren en een bestuurder.

Tot slot is een tussenstand van het rapport gepresenteerd tijdens een sessie waarbij iedereen op het eiland kon meeluisteren en vragen kon stellen. Deze vond plaats in vorm van een webinar, zodat zoveel mogelijk mensen konden meeluisteren en meepraten.

Het uiteindelijke rapport van ZKA Leisure Consultants is te vinden in bijlage 1, inclusief resultaten van de bewonersenquête.





## De evenementen op Terschelling

Wat is de status van de evenementen op het eiland? Om een goede visie neer te zetten, is het belangrijk om dat eerst helder te krijgen. We geven de definitie en een toelichting van de verschillende typen evenementen. We laten zien om hoeveel evenementen het jaarlijks gaat en met welke beleidskaders die te maken hebben. Tot slot komen we bij een van de belangrijkste aspecten: evenementen en het DNA van Terschelling.

### 2.1 Wat is een evenement?

Voor een evenement wordt de volgende definitie aangehouden: 'Een evenement is elke voor publiek toegankelijke verrichting van vermaak' (definitie APV). Daarbij geldt verder dat:

- Er een vergunning of melding bij de gemeente voor nodig is
- Het evenement openbaar toegankelijk is (al dan niet met een toegangsbewijs).

Naast de gemeentelijke vergunning of melding moeten evenementen, afhankelijk van de locatie, omvang en karakter, ook voldoen aan eisen en wetgeving vanuit o.a. de provincie, omgevings- en natuurbeschermingswet.

Deze visie gaat alleen over evenementen waarvoor daarnaast ook een vergunning nodig is.

### 2.2 Welke beleidsmatige kaders zijn er?

De evenementen op Terschelling vinden bijna allemaal (maar niet uitsluitend) in de buitenlucht en in de openbare ruimte plaats. Daardoor hebben deze evenementen te maken met (bijna) alle daar ter plekke geldende regelgeving. Hierdoor zijn veel beleidsvelden van invloed op deze sector. Denk hierbij aan de Omgevingsvisie, het Eiland-

akkoord 2018–2022, de Algemeen Plaatselijke Verordening (APV) en het huidige stelsel van vergunningen en meldingen. Al deze beleidsvelden hebben invloed op het vergunningentraject dat de organisator van een evenement moet doorlopen.

### 2.3 Wat voor soort evenementen zijn er?

We onderscheiden daarom drie verschillende soorten evenementen. Deze drie soorten evenementen hebben allemaal een andere impact op het eiland. We onderscheiden daarom drie verschillende soorten evenementen. Deze drie soorten evenementen hebben allemaal een andere impact op het eiland.

#### Lokale activiteiten

#### Ondersteunende evenementen

#### Autonome trekkers

Van kofferbakverkoop tot Oerol. De drie soorten evenementen die we onderscheiden verschillen niet alleen qua genre en grootte, maar ook qua impact op de leefomgeving, op de economie, de natuur en de overlast.

**Lokale activiteiten:** activiteiten en tradities die gericht zijn op de eilanders zelf, zoals het ringsteken, een harddraverij, Ijsfeest en Terschelling vertelt. Er waren 65 lokale evenementen in 2019, waarvan 55 vergunningsplichtig.

**Autonome trekkers:** evenementen die ooit zijn ontstaan om het toerisme in het voor- en najaar te verbeteren en trekken vooral bezoekers 'van de overkant' naar Terschelling. Zie de lijst hiernaast. Er waren 15 autonome trekkers in 2019, waarvan 6 met (veel) meer dan 1000 bezoekers, allemaal vergunningplichtig.



**Ondersteunende evenementen:** evenementen gericht op bezoekers die al op het eiland zijn. Ze versterken de beleving en zorgen voor extra reuring. Denk aan braderieën en markten, Dichter aan zee en de Horizontoer. Er waren 43 ondersteunende evenementen in 2019, waarvan 30 vergunningplichtig.

Ruim 40% van de evenementen vindt plaats in het hoogseizoen en dit zijn (op één na) allemaal ondersteunende of lokale evenementen. Op twee na zijn alle autonome trekkers buiten het hoogseizoen, waarvan 6 in het naseizoen en 7 in het voorseizoen.

**2.4 Evenementen in het DNA van Terschelling**

Op het eiland kun je er niet omheen: het unieke DNA van Terschelling. Dat zijn de kernwaarden die de kracht van het eiland en de bevolking karakteriseren. In de gesprekken over de evenementenvisie kwam vaak naar voren dat evenementen aansluiten of zouden moeten aansluiten bij dat DNA.

Maar wat is dat DNA dan? Uit de Toekomstvisie TS25, de Marketing-strategie voor Terschelling (2019) en gesprekken met de evenementen-sector komen woorden naar voren als: het eilandgevoel, kleinschaligheid, authentiek, gastvrij, ondernemend en initiatiefrijk, saamhorigheid, gemoedelijkheid en vrijheid.

Het DNA maakt Terschelling. En daarom is het belangrijk om er altijd rekening mee te blijven houden. Uit de Toekomstvisie TS25: “Deze ruimtelijke en sociale eigenschappen maken Terschelling aantrekkelijk en interessant voor toeristen. (...) Het behouden, versterken en benutten van deze waarden is dé opgave.” Uit de bewonersenquête, gesprekken met alle betrokkenen en besprekingen met de klankbordgroep werd heel duidelijk dat organiseren ‘in het Terschellinger bloed zit’. 40 jaar Oerol heeft ervoor gezorgd dat er veel ervaring is met het professioneel, gastvrij en deskundig organiseren van evenementen. Het organiseren

van evenementen versterkt de samenwerking tussen ondernemers onderling en tussen ondernemers en organisaties. En bewoners willen ook graag betrokken worden bij de organisatie, blijkt uit de enquête.



**2.5 Het effect van evenementen op het eiland**

Wat betekenen evenementen voor de bewoners van het eiland?

In deze paragraaf staat een samenvatting van de bewonersenquête en gesprekken met betrokkenen en de klankbordgroep. De uitgebreide resultaten staan in bijlage 1.

**Leefbaarheid**

- Eén derde van de eilanders vindt de impact van evenementen op de leefbaarheid positief, één derde neutraal en één derde is negatief over de impact van evenementen
- 70% van de eilanders bezoekt zelf evenementen
- Circa 850 inwoners zijn vrijwilliger, vaak bij meerdere evenementen
- Overlast komt vooral door drukte op fietspaden en openbare wegen en vervuiling
- Behoud voorzieningen en levendigheid op het eiland zijn de belangrijkste positieve effecten

**Economie**

- 77% van de deelnemers aan de enquête verwacht dat evenementen een (zeer) positieve invloed hebben op de economie
- 60% verwacht een (zeer) positieve invloed op het imago van Terschelling
- Volgens ZKA zorgen evenementen voor bestedingsimpact van € 26- 28 miljoen op jaarbasis en voor 400-425 banen op het eiland
- Bij lokale evenementen is het effect op de economie relatief klein, omdat ze vooral door eigen inwoners bezocht worden en vaak (zeer) kleinschalig zijn
- Het effect van de grootste autonome trekkers is het grootst, omdat deze ook tot extra bezoek en logies leiden
- Ondersteunende evenementen zorgen vooral voor (enige) extra omzet in de horeca en winkels, niet voor extra overnachtingen of overtochten.

**Natuur**

- Bijna de helft van de respondenten (47%) denkt dat de impact van evenementen op de natuur (zeer) negatief is. Daarnaast antwoordt ruim één derde (35%) met neutraal op dit onderdeel en 14% positief
- 85% van de bewoners geeft aan dat het (heel erg) belangrijk is dat er geen schade aan de natuur wordt veroorzaakt door evenementen
- Ruim de helft van de eilanders vindt dat een evenement zoveel mogelijk duurzaam moet zijn
- Eigenaren en beheerders van bossen, natuur en water, zoals Staatsbosbeheer, Rijkswaterstaat en het Waterschap hebben overwegend positieve ervaringen met het gebruik van hun gebieden voor evenementen.





## De wensen van de eilanders

In de enquête is ook gevraagd naar toekomstwensen. Hoe moeten evenementen er in de toekomst uitzien? Er zijn twee belangrijke thema's te ontdekken in de antwoorden: de natuur en Terschelling zelf. (Toekomstige) evenementen mogen geen schade aanbrengen aan de natuur, Terschellingers moeten betrokken zijn of worden bij de organisatie, en evenementen moeten passen bij het eiland.

De toekomst van evenementen op Terschelling, volgens bewoners:

- Toekomstige evenementen mogen niet schadelijk zijn voor de natuur, vindt 86%
- 73% vindt betrokkenheid van de eilanders (heel) erg belangrijk.
- 60% vindt dat evenementen moeten aansluiten bij het DNA van Terschelling
- Jongeren willen vooral meer gezelligheid in de dorpen
- Alle respondenten zijn vóór meer 'typisch Terschellingse' evenementen
- 29% geeft aan dat er geen nieuwe evenementen bij hoeven komen
- Evenementen moeten volgens veel mensen kleinschalig zijn
- Organisatoren moeten van het eiland komen, niet van buitenaf

Voor alle antwoorden, ziet u bijlage 1 van het rapport van ZKA.





## Trends en ontwikkelingen

Naast beleid, regelgeving en de wensen van bewoners, zijn ook trends heel belangrijk voor de evenementensector. Hieronder staat een kort overzicht van de belangrijkste trends, samengesteld door ZKA en getoetst tijdens gesprekken met betrokkenen.

### 4.1 Corona

De meest opvallende trend is op dit moment de invloed van de coronacrisis. Een groot deel van de evenementen kon in 2020 en 2021 niet doorgaan, of alleen op een aangepaste manier (kleiner, deels online, etc.). Ook op Terschelling was het effect van de crisis groot, doordat de toeristensector, en met name de evenementensector, zwaar getroffen is.

Er zijn typische 'coronatrends', zoals livestreaming van evenementen, online reserveren en inzetten op kleinschaligheid. Het is nog onduidelijk of deze trends ook blijven ná de coronacrisis. Uit het verleden blijkt dat altijd een deel van dit soort ontwikkelingen blijft hangen.

### 4.2 Andere trends en de invloed daarvan op Terschelling

#### Festivalisering

In de laatste jaren zijn er veel evenementen en festivals bijgekomen in Nederland. Veel evenementen hebben niets te maken met het gebied waar ze gehouden worden. Op Terschelling lukt het tot nu toe om zich te onderscheiden vanuit het DNA van het eiland.

#### Professionalisering

Evenementen moeten steeds professioneler georganiseerd worden. Doordat het ook steeds lastiger is om vrijwilligers te krijgen, wordt het lastiger om de organisatie 'rond' te krijgen. Ook Terschelling heeft hiermee te maken: veel inwoners en organisatoren maken zich zorgen over de vergrijzing van de organisatie van veel evenementen.

#### Schaalvergroting

Door succes en/of het verdienmodel zijn veel evenementen steeds groter geworden. Dat zorgt voor meer druk op de omgeving. Terschelling houdt zich hierin tot nu toe goed staande. Het is belangrijk om de schaal van evenementen goed in de gaten te blijven houden.

#### Schaalverkleining

De tegenhanger van schaalvergroting: kleine specifieke evenementen voor groepen met een specifieke smaak, motieven en behoeften. Belanghebbenden op het eiland gaven tijdens de gesprekken aan dat ze deze trend herkennen. Het biedt kansen om in te spelen op het type gasten dat naar Terschelling komt.

#### Duurzaamheid

Gemeenten en bedrijven vinden duurzaamheid steeds belangrijker. Terschelling heeft qua beleid de laatste jaren stevig ingezet op duurzaamheid. En ook bij steeds meer organisatoren is duurzaamheid een belangrijke factor geworden. Een uitgebreide bespreking van alle trends is te vinden in het rapport van ZKA, paragraaf 2.5.





## Toelichting op de evenementenvisie 2021-2022

De hoofdstukken hiervoor zijn de basis geweest voor de evenementenvisie van de gemeente Terschelling. Ze geven koers richting de juiste balans tussen evenementen, leefbaarheid, economie en natuur. Die balans is een belangrijke factor bij het toelaten van nieuwe evenementen. Nieuwe evenementen moeten iets toevoegen en een aanvulling zijn: ze moeten vanuit het eiland komen en invulling geven aan nieuwe inzichten.

### *Daarom kiest Terschelling voor:*

- 1. Evenementen die voortkomen uit de behoefte van het eiland zelf**  
Bijna alle evenementen op Terschelling zijn ooit opgezet door bewoners. Dat zorgt voor betrokkenheid bij de organisatie en dat het evenement gedragen wordt door de inwoners. Dat moet zo blijven en daarom kiezen we voor evenementen die primair voortkomen uit de behoefte van het eiland. Dat kunnen bewoners zijn die iets willen vieren of ondernemers die kansen zien om in te spelen op de vraag van gasten, of op een ontstane 'leemte' op het eiland. Hierbij blijven we aansluiting en samenwerking zoeken bij het karakter van het eiland en de eilanders.
- 2. Evenementen die aansluiting vinden bij het DNA van Terschelling**  
Terschelling is geen evenemententerrein. Er is alleen ruimte voor evenementen die ontstaan vanuit een belang van Terschelling, aansluiten bij het DNA van het eiland, onvoorwaardelijk samenwerken met het eiland en de eilanders, de waarden respecteren en overtuigend kunnen laten zien dat ze schade aan de natuur en omgeving voorkomen. De bestaande evenementen zijn passend en waardevol. Voor nieuwe evenementen en innovaties aan bestaande evenementen wordt er kritisch gekeken of ze passend

zijn en blijven. Er blijft ruimte voor eigen initiatief en organische groei. Het blijft mogelijk om een initiatief te nemen, klein te beginnen en door te groeien, als dit passend is op het eiland. Dan komt de groei vanzelf.

- 3. Bestaande evenementen die al jarenlang hun waarde voor het eiland hebben bewezen.**  
We koesteren en ondersteunen de bestaande evenementen, groot en klein. We kijken hoe procedures en werkwijzen versoepeld en aangepast kunnen worden, zodat er minder regeldruk komt.
- 4. Strikte restricties voor groeiende en nieuwe autonome trekkers.**  
40 jaar Oerol, Berenloop en andere prachtige evenementen hebben de lat hoog gelegd. Wanneer er nieuwe evenementen voortkomen uit de behoefte van het eiland, bij voorkeur vanuit een organisch model, wordt er goed gekeken naar de toegevoegde waarde. Belangrijke eisen voor nieuwe evenementen zijn dat ze passen bij Terschelling, passen in de jaarkalender, de samenwerking met de eilanders en respect hebben voor de natuur en culturele waarden op Terschelling. Het is ook belangrijk dat er nagedacht is over de locatie en mogelijke spreiding om overlast te voorkomen. Hiervoor worden criteria opgesteld. Deze criteria gelden ook voor bestaande evenementen die dusdanig groeien dat de impact ervan verandert.





### **Terschelling vindt het daarbij belangrijk dat:**

#### **1. Leefbaarheid en natuur, naast economie, als zelfstandige waarden merkbaar worden gerespecteerd**

Het economische belang van evenementen mag nooit belangrijker zijn dan de leefbaarheid en de natuur op het eiland.

#### **2. Evenementen op Terschelling vooroplopen op het gebied van duurzaamheid**

Bij de organisatie van evenementen moet zo respectvol mogelijk omgegaan worden met de natuur en omgeving. Schade moet voorkomen worden. Het is daarnaast ook belangrijk dat evenementen zoveel mogelijk circulair georganiseerd worden.

#### **3. De jaarkalender in balans blijft**

Door een slimme spreiding in tijd wordt de economie optimaal bediend, blijft het leefbaar op het eiland en wordt de natuur zoveel mogelijk gespaard. De huidige spreiding over de seizoenen speelt hier tot nu toe goed op in. Dat moet zo blijven. Daarbij wordt er niet alleen gekeken naar aantallen evenementen, maar vooral naar de impact van de evenementen. Het is en blijft mogelijk om in 1 weekend meerdere evenementen te organiseren, als dit kleinere evenementen als een braderie, een kofferbakmarkt en een sportdemonstratie zijn. Grotere autonome trekkers hebben meer ruimte nodig in de kalender. De balans moet in evenwicht blijven: inwoners, ondernemers, natuur, hulpdiensten, openbare orde en veiligheid moeten het aankunnen.

#### **4. Er ruimte blijft voor vernieuwing en nieuwe en bijzondere eenmalige evenementen.**

Er blijft ruimte voor unieke eenmalige evenementen, zoals de landelijke intocht van Sinterklaas en Koningsdag. Ook voor bijzondere eenmalige evenementen die voortkomen uit de behoefte van het eiland, blijft er ruimte bestaan. Evenementen die voortkomen uit de behoefte van het eiland, passen in de jaarkalender en de balans tussen economie, leefbaarheid en natuur niet verstoren, krijgen de kans om zich te bewijzen om een 'nieuwe klassieker' te worden. Als een initiatief klein begint en zijn kracht bewijst, dan komt de groei vanzelf.





## Toetsing en toetsingskader

Een toetsingskader is een van de hulpmiddelen waarmee we vaststellen of aanvragen voor nieuwe (grote) evenementen, of evenementen die groeien en daarmee impact hebben op leefbaarheid, natuur en economie, voldoen aan de Evenementenvisie. De door de aanvrager aangedragen motivatie op het toetsingskader maakt deel uit van de aanvraag van de evenementenvergunning.

### 6.1 Toetsingskader als onderdeel van de evenementenvergunning

De burgemeester is zelfstandig bevoegd tot het afgeven van evenementenvergunningen. Bij de beoordeling of dit mogelijk is, is één van de stappen de toetsing of het evenement gaat passen binnen de evenementenvisie. Technisch gebeurt dit bij de 'ontvankelijkheidstoets' van de aanvraag en aanvrager(s).

Omdat de burgemeester bevoegd is voor de evenementenvergunning stelt de burgemeester het toetsingskader en eventuele andere beleidsregels daarvoor vast. De evenementenvisie kwam mede tot stand in samenwerking met een klankbordgroep. Samen met de klankbordgroep en uiteraard ook het college en de gemeenteraad wordt het concept toetsingskader evenementenvisie voorbereid. De burgemeester stelt vervolgens het toetsingskader vast, waarna deze onderdeel is van de aanvraagprocedure van de evenementenvergunning. Daardoor kan er snel en eenduidig gewerkt worden.

De toetsingsfactoren en ook de weging daarvan zijn niet in beton gegoten. Om in te kunnen spelen op ontwikkelingen kunnen deze na verloop van tijd en ook weer in samenspraak worden aangepast als daar een noodzaak of goede reden voor is. De aanpassing moet wel blijven passen in de evenementenvisie.

### 6.2 Wat staat er in het toetsingskader?

Het toetsingskader is een reeks criteria over het 'waarom', 'hoe' en 'wat' van een evenement. Zoals eerder aangegeven ligt de lat hoog voor de autonome trekkers. Zij moeten de criteria feitelijk en onderbouwd uitwerken, waarbij zij zich in de situatie en verwachtingen van Terschelling moeten verdiepen. De uitkomst van deze toetsing bepaalt of het indienen van een volledige aanvraag voor een evenementenvergunning in behandeling genomen wordt.

### 6.3 Adviescommissie

De burgemeester is zoals gezegd zelfstandig bevoegd voor het verlenen van de evenementenvergunning. Bij het beoordelen van aanvragen kan de burgemeester zo nodig advies vragen van een adviescommissie. Deze commissie wordt dan samengesteld uit afgevaardigden van het eiland. Hierbij is een diverse samenstelling belangrijk, zowel naar leeftijd, achtergrond en ervaring. De adviescommissie doorloopt zelfstandig het toetsingskader en brengt, indien gevraagd, een advies uit aan de burgemeester.







# Bijlage 1- Rapport ZKA

27-10-2021 | 's Hertogenbosch

Rapport voor de gemeente Terschelling opgesteld door ZKA  
Leisure Consultants

27 oktober 2021



## Definitie en type evenementen

### Definitie

Voor een evenement wordt de volgende definitie aangehouden: *‘Een evenement is elke voor publiek toegankelijke verrichting van vermaak’* (definitie APV). Daarbij geldt verder dat:

- Er een vergunning of melding bij de gemeente voor nodig is;
- Het evenement openbaar toegankelijk is (al dan niet met een toegangsbewijs).

Naast deze gemeentelijk vergunning of melding moeten evenementen afhankelijk van de locatie, omvang en karakter voldoen aan eisen en wetgeving vanuit o.a. de provincie, omgevings- en natuurbeschermingswet.

### Indeling in type evenementen

Binnen het evenementenaanbod wordt onderscheid gemaakt naar drie type evenementen:

- **Lokale evenementen:** evenementen/tradities vooral gericht op de bewoners van Terschelling zelf (bijvoorbeeld de Straatkaatspartij, Paaspuzzelrit, Dorpsfeest Hoorn, Zeepkistenrace).
- **Autonome trekkers:** evenementen die primair bezoekers ‘van de overkant’ naar Terschelling trekken. Deze zijn voor het merendeel in het verleden ontstaan om de logiesbezetting in voor- en najaar een extra impuls te geven.. Zie nevenstaand kader voor een overzicht;
- **Ondersteunende evenementen:** evenementen gericht op bezoekers die al op het eiland zijn en die het toeristisch product aanvullen alsmede de beleving versterken en voor extra reuring zorgen (bijvoorbeeld: braderie, Dichter aan zee, Horizontoer).

### Autonome trekkers in 2019:

- Oerol
- Berenloop
- Fjoertoer
- Rock & Roll street
- Kleintje Berenloop
- HT-Roeirace
- Springtij Forum
- HT-Roeiracefeest
- Terschellinger filmdagen
- Yoga Festival
- Mountainbiketocht Noordvaarder
- Friesland beweegt
- Europees kampioenschap strandzeilen
- Schuttevaerrace
- Brandaris Challenge



## Overzicht aantallen evenementen naar type, spreiding en frequentie

|                                                      | TOTAAL | LOKALE EVENEMENTEN | AUTONOME TREKKERS | ONDERSTEUNENDE EVENEMENTEN |
|------------------------------------------------------|--------|--------------------|-------------------|----------------------------|
| TOTAAL AANTAL EVENEMENTEN                            | 123    | 65                 | 15 (33 dagen)     | 43                         |
| TOTAAL AANTAL BEZOEKERS                              |        | onbekend           | Circa 75.000      | onbekend                   |
| SPREIDING IN TIJD                                    |        |                    |                   |                            |
| LAAGSEIZOEN<br>(winter: december, januari, februari) | 12     | 11                 | 1                 | 0                          |
| VOORSEIZOEN<br>(voorjaar: maart, april, mei, juni)   | 35     | 20                 | 7                 | 8                          |
| HOOGSEIZOEN<br>(zomer: juli, augustus)               | 51     | 23                 | 1                 | 27                         |
| NASEIZOEN<br>(herfst: september, oktober, november)  | 25     | 11                 | 6                 | 8                          |
| FREQUENTIE                                           |        |                    |                   |                            |
| EENS IN DE ZOVEEL JAAR                               | 2      | 1                  | 1                 | 0                          |
| EERSTE KEER                                          | 13     | 7                  | 0                 | 7                          |
| TWEEDE KEER                                          | 1      | 0                  | 0                 | 1                          |
| JAARLIJKS                                            | 105    | 56                 | 14                | 35                         |
| OM HET JAAR                                          | 2      | 1                  | 0                 | 0                          |

## Beleidsmatige kaders

De evenementen op Terschelling vinden veelal - maar niet uitsluitend- in de buitenlucht en in de openbare ruimte plaats. Daardoor hebben deze evenementen te maken met (bijna) alle daar ter plekke geldende regelgeving. Hierdoor zijn veel beleidsvelden van invloed op deze sector.

Denk hierbij aan de Omgevingsvisie, het Eilandakkoord 2018-2022, de APV (Algemeen Plaatselijke Verordening) en het huidige stelsel van vergunningen en meldingen. Deze beleidsvelden relateren met name aan het vergunningentraject dat de organisator van een evenement dient te doorlopen.

Op de volgende pagina zijn de meest relevante beleidsdocumenten weergegeven. De volledige beleidsanalyse staat in bijlage 3.





## Schema relevante beleidskaders



| Provinciaal  | Omgevingsvisie (Friesland)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Omgevingsvisie (Waddengebied)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Provinciale vergunningen (evenementen)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |  |
|--------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|              | <ul style="list-style-type: none"><li>Fryslân houdt de leefomgeving vitaal, leefbaar en bereikbaar</li><li>Fryslân zet de energietransitie met kracht voort</li><li>Fryslân wordt klimaat-adaptief ingericht</li><li>Fryslân versterkt de biodiversiteit</li></ul>                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Als de Omgevingswet in werking treedt, stelt het Rijk geen aparte (rijks)structuurvisie meer op voor de Waddenzee. Daarmee komt de Structuurvisie voor de Waddenzee te vervallen. De hoofddoelstelling voor de Waddenzee wordt verankerd in de nationale Omgevingsvisie, het bijbehorende Besluit kwaliteit leefomgeving en bestaande regelgeving. | De provincie kan vergunningen en/of ontheffingen verlenen voor onderdelen van evenementen, die vallen onder onderstaande regelgeving. De provincie ziet vervolgens ook toe op de handhaving. <ul style="list-style-type: none"><li>Wet Luchtvaart.</li><li>Vuurwerkbesluit.</li><li>Wet Natuurbescherming</li></ul>                                                                                                                                                                  |  |
| Gemeentelijk | Eilandakkoord (2018-2022)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Algemeen Plaatselijke Verordening (APV)                                                                                                                                                                                                                                                        | Bestemmingsplannen en omgevingswet                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | TS25 (Terschelling 2025)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |  |
|              | Twee van de drie speerpunten uit het eilandakkoord raken (indirect) ook de evenementensector: <ul style="list-style-type: none"><li>Duurzaamheid: de basis van al het handelen van de gemeente. Waarbij Terschelling ook een proeftuin wordt voor nieuwe ontwikkelingen in energieopwekking.</li><li>Toerisme en recreatie: die zorgen voor veel werkgelegenheid op Terschelling.</li></ul> | De vergunning of ontheffing kan door het bevoegd gezag of het bevoegde bestuursorgaan worden geweigerd in het belang van: <ul style="list-style-type: none"><li>de openbare orde;</li><li>de openbare veiligheid;</li><li>de volksgezondheid;</li><li>de bescherming van het milieu.</li></ul> | Waar mag een evenement plaatsvinden en waar niet. Bij strijdig gebruik bestaat in de meeste bestemmingsplannen de mogelijkheid tot het aanvragen van een omgevingsvergunning. In de omgevingsvergunning moet vervolgens aangegeven worden of het evenement ruimtelijk inpasbaar is (een goede ruimtelijke onderbouwing).                           | In de Toekomstvisie TS25, welke door de gemeente Terschelling is opgesteld, zijn drie pijlers gedefinieerd, waarbij toerisme en recreatie onderdeel zijn van de pijler 'duurzame economie': <ul style="list-style-type: none"><li>Krachtige samenleving (people)</li><li>Duurzame economie (profit)</li><li>Waardevolle omgeving (planet)</li></ul> Verder wordt verwezen naar het professionaliseren van evenementen op het eiland als doel voor de toekomst, Terschelling in 2025. |  |
| Anders       | Marketing strategie Toeristisch Terschelling                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Overige vergunningen                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |  |
|              | De ambitie is om nationaal de positie vast te houden en uit te bouwen middels seizoensverlenging. Dit door doelgroepen aan te trekken die meer besteden en graag terugkomen. Meer specifiek wordt beschreven, in TS25 en in de toeristische marketing strategie 2019, dat evenementen bijdragen aan de gewenste seizoenverbreding.                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Het kan voorkomen, dat er nog vergunningen of ontheffingen van andere instanties nodig zijn voor het gebruik van hun grondgebied, zoals Staatsbosbeheer, het Wetterskip en Rijkswaterstaat. De gemeente zal de aanvrager indien nodig doorverwijzen naar de betreffende instantie.                                                                                                                                                                                                   |  |

## Invloed trends evenementen

Naast beleidskaders en regelgeving zijn ook trends van invloed op de evenementensector. Deze paragraaf gaat in op de belangrijkste trends op dit gebied. Deze zijn gebaseerd op deskresearch en getoetst tijdens gesprekken met betrokkenen o.a. in de Klankbordgroep. Hierbij zijn niet alleen landelijke trends geschetst, maar is tevens aangegeven wat dit betekent voor Terschelling.

De meest opvallende trend is natuurlijk de invloed van de Coronacrisis op de evenementensector. Binnen de toeristensector vormen de evenementen de zwaarst getroffen deelsector. Een groot deel van de evenementen kon noch in 2020 noch in 2021 plaatsvinden of alleen in sterk aangepaste vorm (kleiner, deels hybride etc.). De schade was enorm, ondanks garantieregelingen van de Rijksoverheid en aanvullende maatregelen op andere overheidsniveaus.

Het is goed om ook voor de langere termijn de belangrijke trends te duiden; zie hiervoor het overzicht op de volgende pagina. De meeste tekenden zich overigens al in de periode voor de crisis af.



Bron: VV



# Trends en ontwikkelingen



## Festivalisering

In de laatste jaren (m.u.v. Coronaperiode) is het aantal evenementen en festivals in Nederland sterk gestegen. Hierdoor ontstaat vaak een toenemende overlast en steeds meer ‘copy paste’ evenementen die vaak niets met de stad, het dorp te maken hebben waar ze gehouden worden. Het is derhalve belangrijk om de balans te zoeken en zich te onderscheiden vanuit het eigen DNA. Terschelling slaagt daarin tot nu toe (zeer) goed, mede door de kritische houding t.o.v. nieuwe evenementen en de wijze waarop de kalender is opgesteld. Maar waakzaamheid blijft uiteraard geboden.

## Professionalisering

Vanwege het groeiende takenpakket van organisatoren (door strengere eisen, grotere schaal etc.) moeten evenementen steeds professioneler worden georganiseerd. Het wordt steeds lastiger om de organisatie ‘rond te krijgen’ zeker omdat het tegelijkertijd steeds lastiger wordt om vrijwilligers te vinden/blijvend vast te houden. Ook Terschelling heeft hier mee te maken De verwachting is dat dit proces de komende jaren doorzet. Belangrijk is om hier de samenwerking te zoeken en van elkaar te leren op het eiland.

## Schaalvergroting

Door succes en/of vanwege het verdienmodel zijn veel evenementen in Nederland de afgelopen 5-10 jaar steeds groter geworden (m.u.v. Corona-periode). Op veel plekken zien we dat de druk op de omgeving fors toeneemt (problemen met parkeren, afval, geluid, alcohol en drugs) en dat de tolerantie zijn grenzen bereikt. Ook hierin lijkt Terschelling het tot op heden goed te doen en is het zaak dit de komende jaren goed te blijven monitoren. Tegelijkertijd dient hierbij bedacht te worden dat sommige type evenementen een minimumschaal nodig hebben om uit de kosten te komen en/of niet te afhankelijk te worden van subsidies en fondsen.

## Duurzaamheid

Op gebied van duurzaamheid zijn veel gemeenten en marktpartijen actief zowel in hun beleid als in de praktische uitvoering. De ervaring leert dat de toeristische sector hierin niet echt voorop loopt. We zien dat er op het gebied van evenementen wel slagen gemaakt worden: steeds meer vervoer met OV, duurzame energie opwekking, afvalbeleid gericht op het voorkomen van zwerfafval en hergebruik van bijv. glazen. Terschelling zet van oudsher al sterk in op OV en fiets en in beleid wordt ook stevig ingezet op duurzaamheid (o.a. één van 3 speerpunten in het Eilandakkoord 2018-2022). Ook bij steeds meer organisatoren op het eiland is duurzaamheid een belangrijke intrinsieke drijfveer .

## Schaalverkleining

Dit is als het ware een tegentrend op het almaar groter worden van veel evenementen. Deze trend laat een beeld zien van een groeiend aantal evenementen voor kleine specifieke nichemarkten met specifieke smaak, motieven en behoeften. Deze trend is ook expliciet naar voren gekomen bij de gesprekken met de stakeholders op het eiland. Met zulke specifieke evenementen zou bijv. ingespeeld kunnen worden op veranderingen in het type verblijfs gast dat naar Terschelling komt (hoger opgeleid, koopkrachtiger, sportiever/actiever?).

## Coronagerelateerde trends

Hierbij moeten we bijv. denken aan live streaming van evenementen waardoor ook hybride evenementen mogelijk zijn, het noodgedwongen inzetten op kleinschaligheid vanwege de beperkende maatregelen, alleen online reserveren etc. Het is nog onduidelijk in hoeverre deze ontwikkelingen zich doorzetten ‘na de Corona-crisis’, maar de ervaring leert dat van dergelijke ontwikkelingen altijd een deel ‘beklijft’ in de jaren daarna.

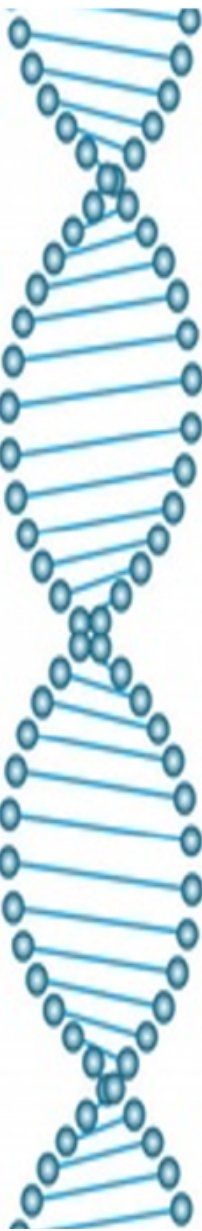
# ‘DNA’ van Terschelling

Veelvuldig kwam in de gesprekken en beleidsstukken het ‘DNA van Terschelling’ naar voren als element waarop evenementen aansluiten of (zouden) moeten aansluiten. Maar wat is het ‘DNA van Terschelling’ en waaruit is dit opgebouwd?

Hiervoor grijpen we onder meer terug op pagina 4 en 5 van de Toekomstvisie TS25: *‘Bewoners en maatschappelijke organisaties van Terschelling en ook bezoekers van het eiland hebben het DNA van Terschelling getypeerd. Dit zijn de onderscheidende kernwaarden die de kracht van het eiland en de bevolking karakteriseren’*. Ook in de in 2019 opgestelde Marketingstrategie voor Terschelling wordt ingegaan op het DNA van Terschelling.

In beide rapporten wordt Het DNA van Terschelling ‘vertaald’ naar een aantal woorden en typeringen die gezamenlijk het DNA vormen. Deze staan weergegeven bij nevenstaande ‘DNA-keten’.

Typeringen/woorden die relevant zijn voor de eventensector en die ook uit de gesprekken regelmatig naar voren kwamen zijn: het eilandgevoel, kleinschaligheid, authentiek, gastvrij, ondernemend en initiatiefrijk, saamhorigheid, gemoedelijkheid en vrijheid.



- Zee en strand
- Natuur
- Landschap & Cultuurhistorie
- Weidsheid
- Rust
- Eilandgevoel
- Kleinschalig
- Gevarieerde landschap
- Dynamisch
- Divers per m²
- ‘Nederland in het klein’
- Authentiek
- Gastvrij
- Ondernemend
- Initiatiefrijk
- Saamhorigheid
- Gemoedelijkheid
- Vrijheid
- Ruimte





## Analyse en verdieping



## Inleiding

In dit hoofdstuk gaan we dieper in op de vraag wat evenementen betekenen voor de bewoners, de ondernemers, de organisatoren en andere stakeholders op het eiland. Dit hoofdstuk is voor het grootste deel gebaseerd op de bewonersenquête, de gesprekken met alle stakeholders en de besprekingen met de klankbordgroep.

Bij de uitwerking van dit hoofdstuk vormt de zoektocht naar de juiste balans tussen people (leefbaarheid), profit (economie), planet (natuur) het uitgangspunt, zoals ook aangegeven in de eerder genoemde Toekomstvisie TS25. Daarom is er nadrukkelijk voor gekozen om ook de uitwerking vanuit deze drie invalshoeken te presenteren (zie het kader op de volgende pagina voor een nadere toelichting).

Elke invalshoek wordt uitgelicht in relatie tot de resultaten uit de bewonersenquête en de gesprekken met de stakeholders: de grafieken en tabellen in dit hoofdstuk hebben betrekking op de bewonersenquête tenzij anders is vermeld. Daarnaast is in paragraaf (3.5) specifiek ingegaan op toekomstwensen van de bewoners ten aanzien van evenementen. Afgesloten wordt met paragraaf 3.6 'overige aandachtspunten', die voor een groot deel te maken hebben met de organisatie van de evenementen zelf.





Bij de zoektocht naar de juiste balans gaat het om de impact van evenementen op drie elementen: Leefbaarheid, Economie en Natuur. Maar wat wordt verstaan onder deze drie punten?

Evenementen hebben impact op de **leefbaarheid** op het eiland vanwege:

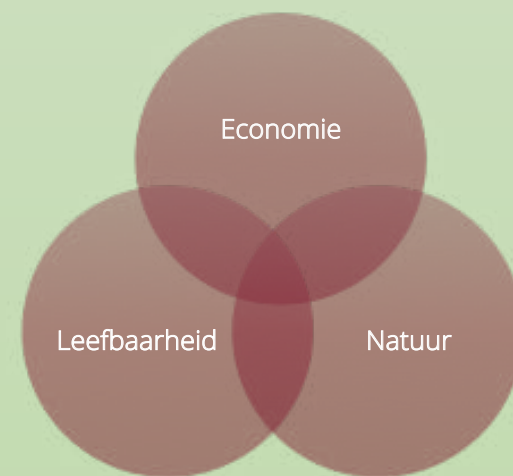
- Ervaren overlast
- Drukke op de fietspaden en de winkels
- Lawaai
- Levendigheid en sfeer
- Participatie van bewoners als vrijwilligers
- Sociale cohesie

Evenementen hebben impact op de **economie** vanwege:

- Omzet en werkgelegenheid
- Het imago
- De sfeer
- Herhaalbezoek
- Versterking toeristisch product en de beleving van het eiland
- Draagvlak voorzieningen (winkel aanbod, leisure voorzieningen)
- Positionering Terschelling (mediawaarde, beleving, aansluiting DNA)

Tenslotte hebben evenementen ook impact op de **natuur** vanwege:

- Schade aan natuur
- Vervuiling door afval
- Verstoring
- Natuur als belangrijk decor
- Belang natuur (het 'kroonjuweel')



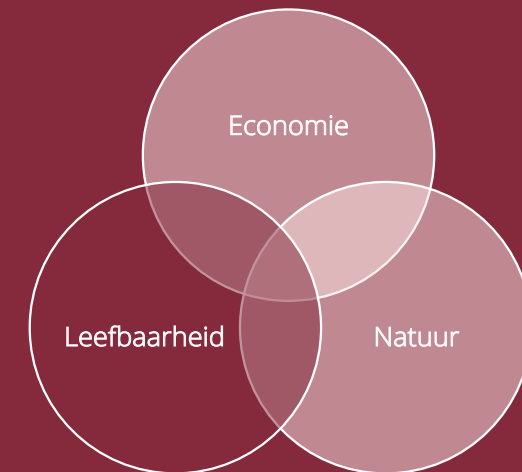
## Leefbaarheid

Het eerste element betreft de effecten van evenementen op de leefbaarheid. Deze leefbaarheid wordt door vele factoren beïnvloed zoals participatie, sociale cohesie, levendigheid en sfeer, maar ook ervaren overlast door drukte, lawaai of vervuiling. Uit de resultaten blijkt onder de bewoners een driedeling in de ervaren effecten op de leefbaarheid: één derde vindt de impact negatief, één derde neutraal en één derde is positief over de impact van evenementen.

### Participatiegraad bij evenementen hoog

De deelname van Terschellingers zelf aan evenementen is groot. Ruim 70% van de bewoners bezoekt zelf evenementen (zelfs 85% bij 16-45 jarigen). De evenementen die zij bezoeken, hebben voornamelijk kunst/cultuur, markten, sport en echte Terschellinger-evenementen (o.a. Ijsfeest, Terschelling vertelt, Ringsteken) als thema (zie ook grafiek volgende pagina).

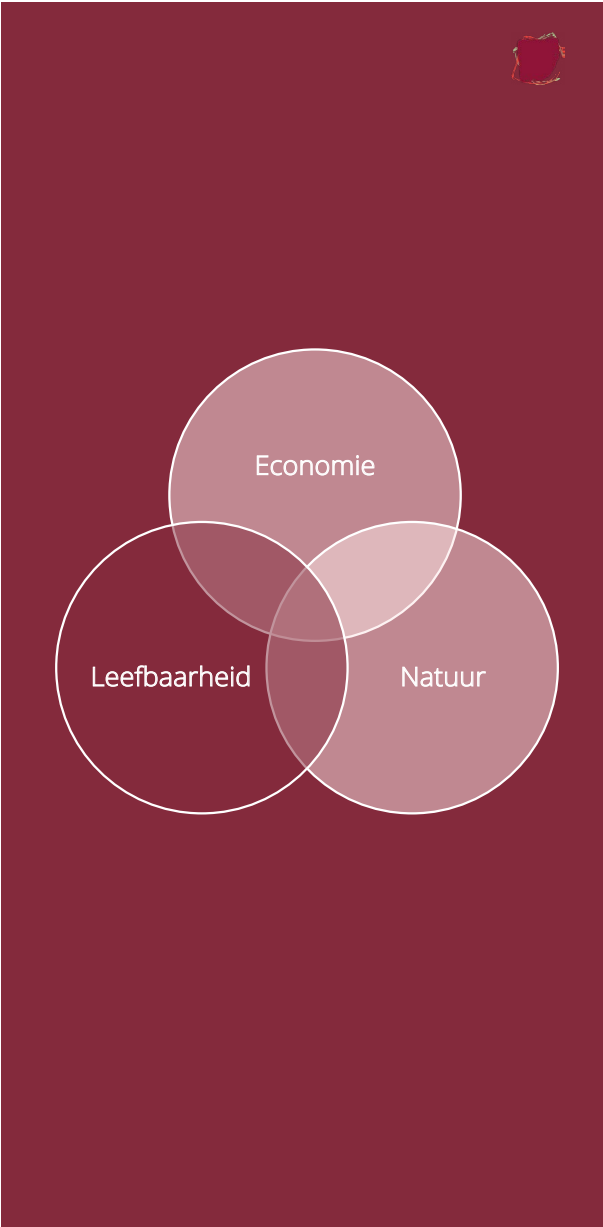
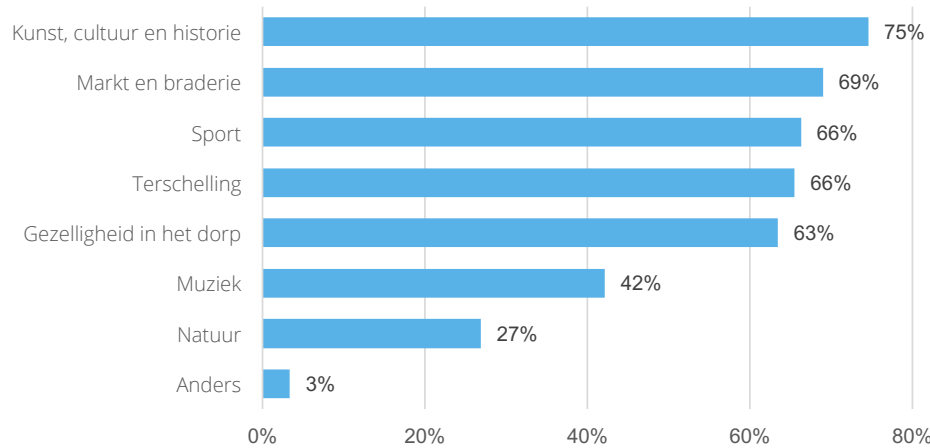
Er is ook veel participatie in de vorm van sponsoring, uitleen van materialen en beschikbaar stellen terreinen en/of gebouwen. Denk bijv. aan de terreinen van Staatsbosbeheer en de terreinen en gebouw die Rijkswaterstaat ter beschikking stellen.





Tenslotte zijn veel bewoners (circa 850 mensen) zelf vrijwilliger, vaak bij meerdere evenementen. Velen zien dit als een leuke, waardevolle tijdbesteding, maar soms wordt het als een extra druk ervaren.

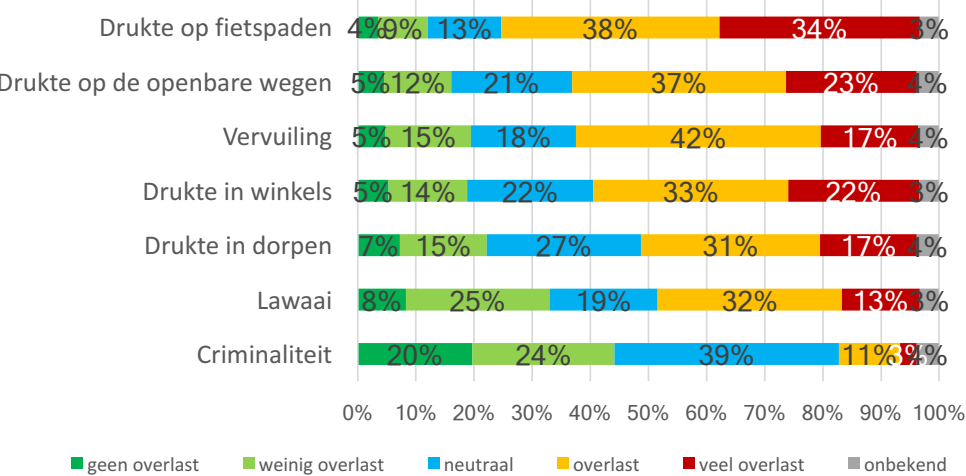
Aan welk type evenementen heeft u deelgenomen?



Vooral de drukte genoemd als negatieve impact

Uit de bewonersenquête blijkt dat ruim 30% een negatieve kijk heeft op de impact van evenementen. Overlast is hierbij primair afkomstig van de drukte op de fietspaden en openbare wegen en van vervuiling. In mindere mate wordt genoemd dat overlast wordt ervaren van drukte in de winkels en dorpen (resp. 55% en 48%). Lawaai ervaart 45% als overlast. Uit nadere analyses blijkt verder dat hoe jonger men is, hoe minder overlast men ervaart. En mensen die zelf geen evenementen bezoeken ervaren gemiddeld meer overlast dan mensen die wel evenementen bezoeken.

Evenementen op Terschelling zorgen in het algemeen voor overlast op het gebied van...



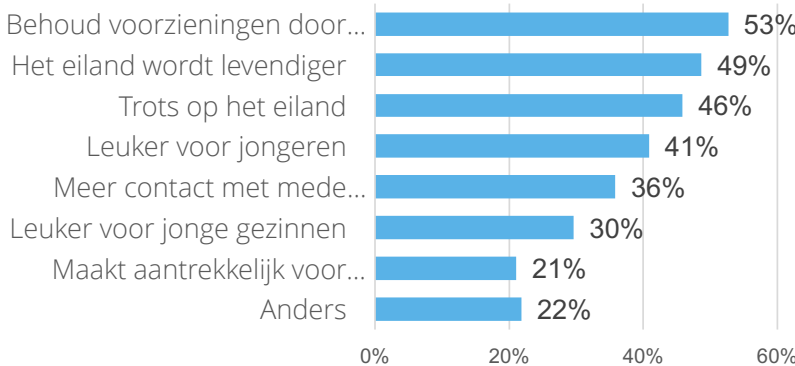
Bron: Nichon Glerum



**Behoud voorzieningen en levendigheid belangrijke positieve effecten**

31% van de bewoners ervaart de impact van evenementen op de leefbaarheid als positief. Bewoners geven aan dat evenementen de leefbaarheid verbeteren door behoud van voorzieningen en de levendigheid die evenementen met zich meebrengen. Verder vinden zij dat evenementen bijdragen aan de trots op het eiland en het leuker voor jongeren is.

**Hoe verbeteren evenementen de leefbaarheid op het eiland?**



Bron: Nichon Glerum

# Economie

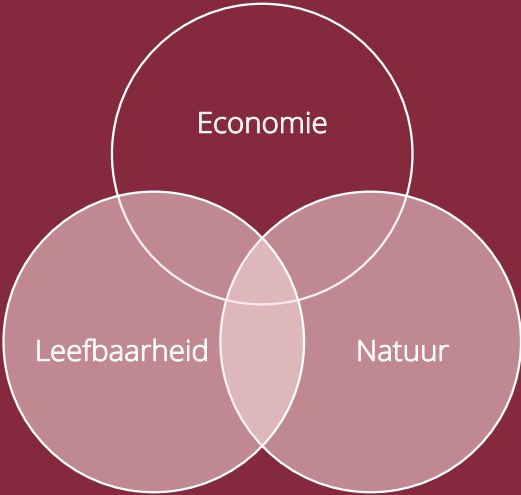
Deze paragraaf gaat nader in op het belang en de effecten van evenementen op de economie.

**Economisch belang evenementen door inwoners onderschreven**

Het belang van evenementen op de economie wordt door vrijwel alle partijen onderschreven. Vanuit de bewonersenquête verwacht 77% van de respondenten dat evenementen een (zeer) positieve impact hebben op de economie. Ook verwacht men hiervan een (zeer) positieve impact op het imago van het eiland (ca. 60%). Daarnaast verwacht bijna 50% dat evenementen een (zeer) positieve impact hebben op meer (herhaal-) bezoek aan het eiland.

**Ook andere stakeholders zien grote belang voor economie**

Vanuit de gesprekken met de stakeholders komt een vergelijkbaar beeld naar voren. Men herkent de waarde van de autonome trekkers en is trots op het resultaat dat is bereikt. Men is eensgezind in de waarde die evenementen hebben op de beleving van de gast en de versterking van het toeristisch product. Verder geeft men aan dat evenementen positief bijdragen aan de positionering, de bekendheid en het imago van Terschelling. Dit geldt vooral voor de autonome trekkers. Doordat zij vaak een sterke overlap hebben met het DNA van het eiland, versterken zij het imago en de identiteit in hoge mate. Ook de bijdrage van de autonome trekkers aan de bekendheid is zeer groot.





Bijvoorbeeld door de uitzonderlijke free publicity die Oerol onder andere op de landelijke televisie genereert, maar ook de publiciteit en partnerships in heel Nederland bij overheid en private sector die Springtij Forum genereert.

**Behoorlijke effecten op bestedingen en werkgelegenheid**

Naast het positieve effect op het imago en de bekendheid van het eiland, is er ook een effect merkbaar op bestedingen en werkgelegenheid. Door ZKA is, op basis van indicatieve bezoekerscijfers en op basis van kengetallen en ervaringscijfers, een globale raming gemaakt van de economische impact van de evenementen.

Deze komt uit op een bestedingsimpact van € 26-28 miljoen op jaarbasis en een effect op de werkgelegenheid van 400-425 banen. Dit betreft niet alleen bestedingen aan entree en vervoer, maar ook omzet uit logies, horeca en detailhandel.

De effecten op de economie verschillen per type evenement:

- Bij lokale evenementen is het effect relatief bescheiden omdat deze vooral door eigen inwoners bezocht worden en doorgaans (zeer) kleinschalig zijn;
- Veel autonome trekkers zijn ooit gestart mede om de ‘seizoensdip’ in verblijfsbezoek in het schouderseizoen op te vangen. Mede hierdoor is de bezetting van de logies in deze periode nu relatief hoog. De impact van de grootste autonome trekkers is het grootst omdat deze ook tot extra bezoek en logies leiden.
- Bij de ondersteunende evenementen zien we vooral een (extra) bestedingseffect van gasten die toch al op het eiland zijn. Dit leidt vooral tot enige horeca- en detailhandelsomzet, maar niet tot extra overnachtingen of overtochten.



# Natuur

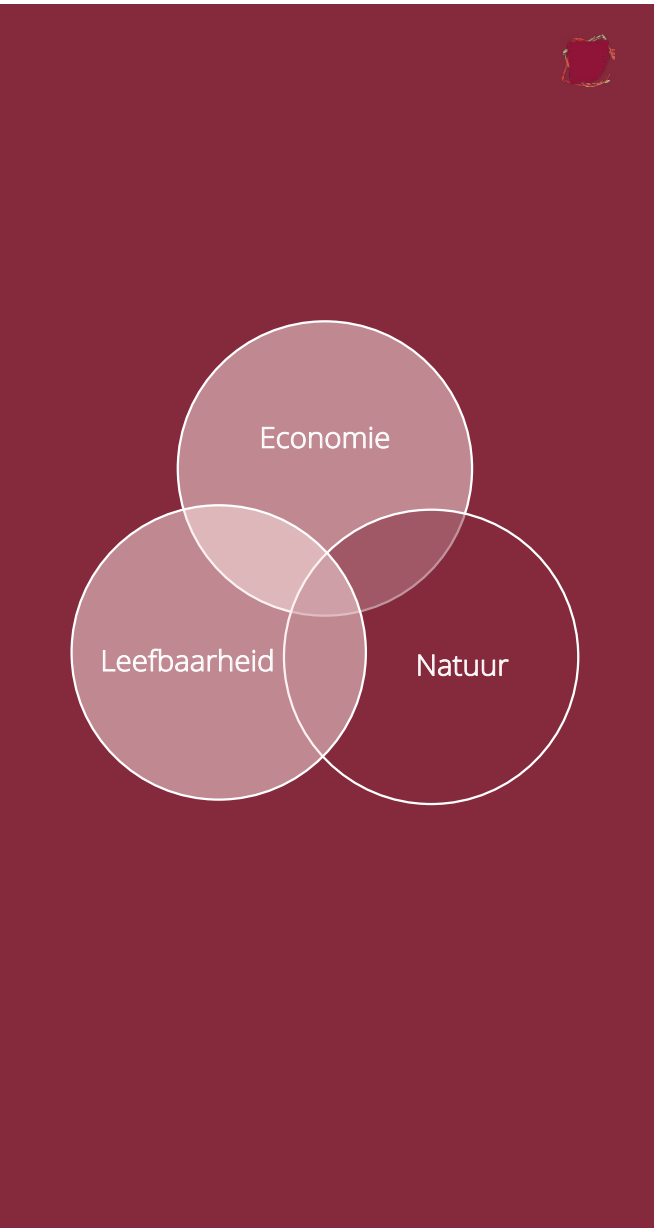
Bijna de helft van de respondenten (47%) denkt dat de impact van evenementen op de natuur (zeer) negatief is. Daarnaast antwoordt ruim één derde (35%) met neutraal op dit item en 14% positief.

**Bewoners hechten veel belang aan bescherming natuur**

Alle stakeholders zijn zeer begaan met de natuur op het eiland vanwege de intrinsieke kwaliteiten, het woongenot en als toeristische kwaliteit. Ook uit de bewonersenquête blijkt de waarde van natuur: maar liefst ruim 85% geeft aan dat het (heel erg) van belang is dat erin de toekomst geen schade aan de natuur veroorzaakt wordt door evenementen. Daarnaast vindt een groot deel (51%) dat een evenement zoveel mogelijk duurzaam moet zijn.

**Eigenaren en beheerders onder voorwaarden positief**

Partijen als Staatsbosbeheer, Rijkswaterstaat en het Waterschap als eigenaren/ beheerders van bossen, natuur en water staan in het algemeen open voor recreatief gebruik waaronder evenementen. Hun ervaringen zijn overwegend positief. Staatsbosbeheer, als beheerder van 80% van natuurgebieden, hanteert hierbij wel een duidelijke prioritering hoe omgegaan wordt met natuur: eerst ‘beschermen’, dan ‘beleven’ en in de derde plaats ‘benutten’ (zoals gebruik voor evenementen).





## Toekomstwensen bewoners

In deze paragraaf gaan we nader in op de wensen die bewoners hebben ten aanzien van evenementen in de toekomst (zie ook bijlage 1 'wensen voor de toekomst' voor verdere uitwerking in een tabelvorm). Het belangrijkste element dat bewoners noemen is dat evenementen geen schade mogen berokkenen aan de natuur. Maar liefst 86% van de bewoners vindt dit (heel) erg van belang. Ook de betrokkenheid van Terschellingers bij evenementen weegt (heel) zwaar; 73% vindt dit (heel erg) van belang. En ruim 60% vindt dat evenementen moeten aansluiten bij de kernwaarden/DNA van het eiland, een punt dat eerder ook al terugkwam (zie 2.6). Dat evenementen geen copy moeten zijn van iets op de vaste wal sluit hier naadloos bij aan en scoort ook circa 60%.

Ook duurzaamheid en leefbaarheid scoren hoog, circa 60% van de respondenten vindt dit van (groot) belang bij de organisatie van evenementen.

Tot slot scoren bijdrage aan sociaal-culturele ontwikkelingen en gratis of korting voor eilanders nog bijna 50% (heel) belangrijk.



Bron: WV

## Overige aandachtspunten

In deze laatste paragraaf komt een aantal aandachtspunten aan bod, die niet onder brengen waren binnen het stramien van de voorgaande paragrafen maar die wel erg waardevol zijn voor voltooiing van de analyse en verdieping. Het gaat voor het merendeel om aspecten die te maken hebben met de (organisatie van de) evenementen zelf en die voortkomen uit de gesprekken met de stakeholders.

### Organiseren zit 'in het Terschellinger bloed'

40 jaar Oerol heeft zijn weerslag op de manier waarop evenementen worden georganiseerd; professioneel, gastvrij en deskundig. Dit blijkt ook uit het DNA van Terschelling. De ervaring heeft zijn weerslag op andere evenementen en maakt dat Terschellingers goed zijn in het professioneel organiseren van evenementen. Daarnaast versterken evenementen de onderlinge samenwerking tussen ondernemers en tussen ondernemers en (maatschappelijke-) organisaties.

### Organisatorische zorgen bij evenementenorganisatoren

Organiseren gaat de Terschellingers dus goed af. En bewoners geven aan dat zij graag betrokken worden bij de evenementen (zie 3.5). Maar uit de gesprekken en de aanvullende enquête onder kleinere organisatoren komt ook naar voren dat de eisen voor evenementen (veiligheid, hygiëne etc.) steeds strenger worden. Dit vraagt niet alleen om een toenemende professionalisering, het beperkt ook de speelruimte om te ontwikkelen en vraagt veelal veel tijd en geld van de organisaties die voor het grootste deel draaien op vrijwilligers.



Bron: WV



Daarnaast is de regeldruk hoog (vergunningaanvraag lastig/tijdrovend). Veel organisatoren vragen zich af waarom jaarlijks dezelfde vergunning moet worden aangevraagd en of hier geen efficiëntere werkwijze mogelijk is. Vrijwilligers (al dan niet van het eiland zelf) zijn essentieel voor het organiseren van evenementen, maar zij zijn steeds moeilijker te vinden. Bovendien zijn zij gemiddeld steeds ouder en hun taak is soms gecompliceerd. Vervanging van vrijwilligers door professionele werknemers is kostbaar en zal zich in de toekomst mogelijk vertalen in een hogere entreprijs.

#### Verjonging en vernieuwing gewenst

De organisatoren hebben een sterk besef dat de doelgroep langzaam vergrijsst. Meerdere organisatoren bekijken de mogelijkheden om het aanbod meer/ook op jongere doelgroepen te richten. Van belang daarbij is het onderscheid binnen de jongere doelgroepen. Kansen zien zij in de groep 25-35 jaar. Deze is van waarde gezien hun koopkracht, minder focus op alcohol en harde muziek en betere aansluiting op het DNA van het eiland. Dit past ook goed bij de wensen van bewoners. De groep 16-25 zoekt heel ander aanbod en veroorzaakt sneller overlast. Hierop is (derhalve) minder focus bij de organisatoren. Toch is het o.i. goed om de behoeften van deze groep niet te negeren.



In de gesprekken kwam niet alleen differentiatie naar leeftijd aan de orde. Een ander belangrijk aspect was dat meerdere stakeholders aangeven dat men meer gasten vanuit de hogere opleidings- en inkomenssegmenten op het eiland ziet. Dit is een verschijnsel dat zich ook op Vlieland voordoet. Enkelen verwachten dat dit ook op Terschelling zal gebeuren. Daardoor kan er een toenemende behoefte aan kleinere niche evenementen ontstaan die bijv. met meer luxe en comfort inspelen op deze ontwikkelingen.

#### Noot klankbordgroep:

Deze visie is onder andere samengesteld in samenwerking met een klankbordgroep. Na oplevering van het rapport van ZKA, had deze klankbordgroep een aantal opmerkingen op het rapport. Deze opmerkingen sommen we hieronder op: Bij de opsomming van de evenementen staan aantallen die niet relevant zijn en een verkeerd beeld geven. Dit deel is aangepast in de visie en wij adviseren dit over te nemen in het rapport. Aantallen voegen niets toe. Dit is steeds een punt geweest in de besprekingen met ZKA.

Ook het aantal dagen bij de autonome trekkers (33 dagen) geeft niet een juist beeld. Wij adviseren om ook dit te verwijderen.

Een belangrijke toevoeging zien wij in de term “natuurlijk quotum”. Dit maakt dat wij een plek met een begrensde capaciteit zijn voor grootschalige autonome trekkers. Terschelling kent een natuurlijk quotum in de beschikbare capaciteit voor (evenement)bezoekers. Er kunnen nooit meer mensen naar het eiland komen dan het aantal beschikbare slaapplekken, de beschikbare capaciteit van de veerdienst, (openbaar) vervoer en fietsverhuur in de desbetreffende periode.



Bron: VW



## Bijlage 2 – Resultaten Bewonersenquête



## Bewonersenquête

In de periode van begin tot eind mei hebben alle bewoners van Terschelling van 16 jaar en ouder de mogelijkheid om een online vragenlijst in te vullen over de evenementen op Terschelling. De vragenlijst bevat vragen over achtergrondkenmerken van de respondent, evenementen bezoek en de positieve en negatieve effecten van evenementen hebben. Ook is ingegaan op de voorwaarden voor nieuwe evenementen en aan welk type evenementen behoefte bestaat. Door middel van een laatste open vraag kon men nog overige zaken kwijt.

In totaal zijn er 1.923 vragenlijsten ingevuld, waarvan er uiteindelijk 1.621 zijn verwerkt (37% van de bevolking ouder dan 16 jaar). Elke bewoner heeft een flyer ontvangen met daarop een unieke code. Enquêtes met dubbele codes of onjuiste codes zijn niet verwerkt (302 stuks).

Het aantal respondenten is hoog genoeg om betrouwbare uitspraken te doen en indien gewenst uitsplitsingen te maken naar bijvoorbeeld geslacht, leeftijd, huishoudensituatie. Op basis van het aantal inwoners op Terschelling van ouder dan 16 jaar (4.319 op 1 januari 2020) is namelijk voor een representatieve steekproef met een betrouwbaarheidsinterval van 99% en een foutmarge van 5% een steekproefomvang van 586 nodig. De gerealiseerde respons overtreft de gewenste steekproefomvang ruimschoots.

Ten tijde van het onderzoek speelde ook de kwestie rond het festival 'Eilân'. Een groep bewoners was tegen de komst van dit festival en heeft de vragenlijst gebruikt om dit kenbaar te maken. Hiertoe werd ook een advertentie geplaatst die de indruk wekte dat het invullen van de enquête kon helpen om 'Eilân' te voorkomen. Bij sommige respondenten is dit terug te vinden in de (open) antwoorden. In de volgende paragrafen worden de resultaten uit de vragenlijst gegeven en waar mogelijk uitgesplitst en uitgediept.

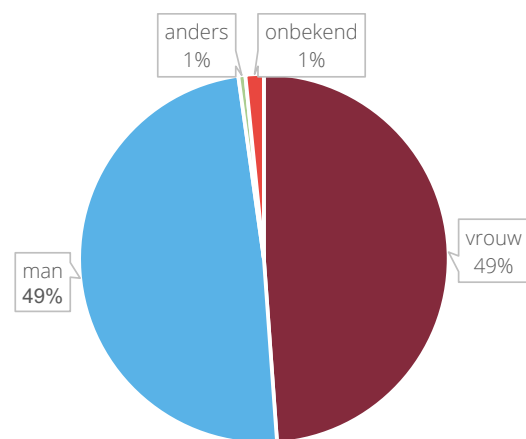




# Achtergrondkenmerken respondenten

## Geslacht

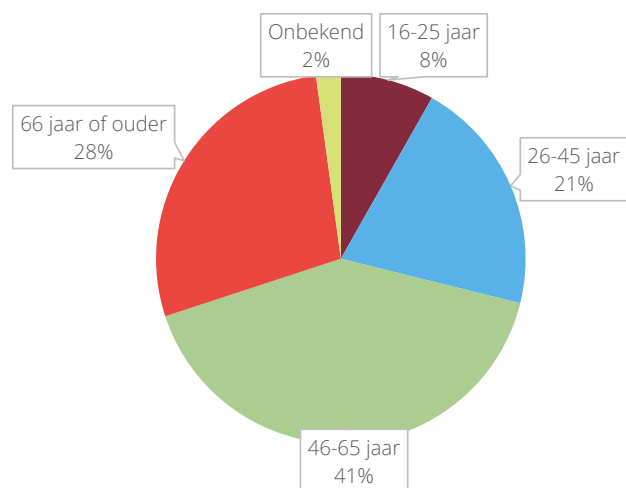
Onder de respondenten is sprake van een mooie verdeling over de verschillende geslachten.



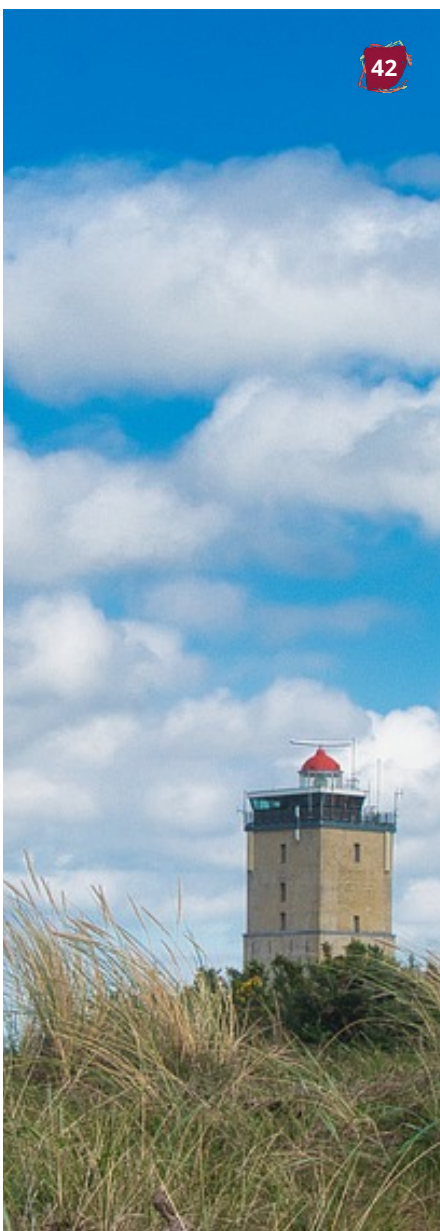
*o.b.v. 1.621 respondenten*

## Leeftijd

Als we de leeftijdsverdeling van de respondenten vergelijken met de werkelijke bevolkingsgegevens (CBS 2021), dan is de groep 16-25 jaar ondervertegenwoordigd in de respons (18% in werkelijkheid) en de groep 46-65 jaar oververtegenwoordigd (33% in werkelijkheid).

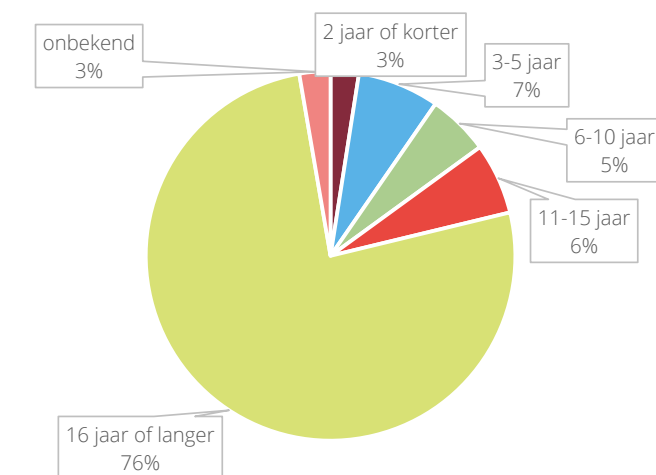


*o.b.v. 1.621 respondenten*



## Woonachtig

Ruim driekwart van de respondenten woont 16 jaar of langer op Terschelling. Ruim de helft van deze respondenten woont al sinds haar of zijn geboorte op het eiland.



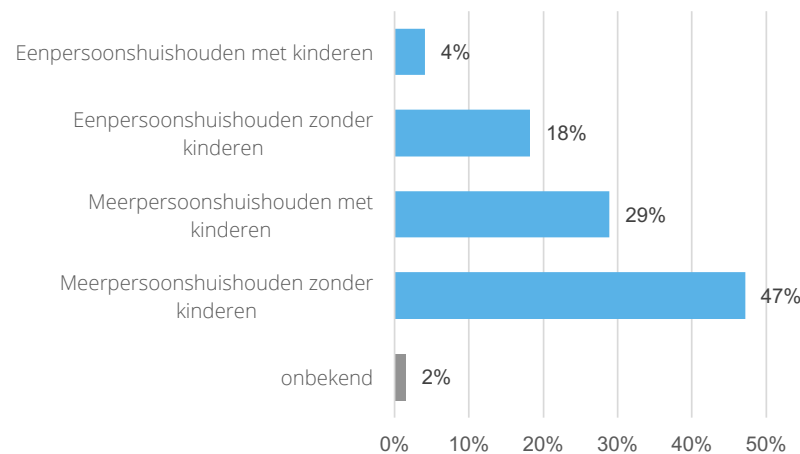
*o.b.v. 1.621 respondenten*





### Huishouden

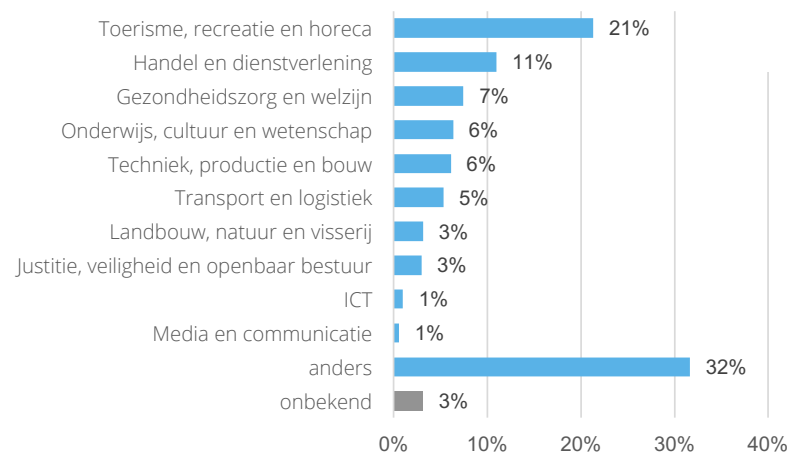
Bijna de helft van de respondenten heeft een meerpersoonshuishouden zonder kinderen. Een derde van de respondenten heeft een huishouden met kinderen.



*o.b.v. 1.621 respondenten*

### Achtergrond

Ruim 1 op de 5 respondenten werkt in de toeristisch-recreatieve sector. 16,7% van de respondenten hebben aangegeven gepensioneerd te zijn (dit is meer dan de helft van de categorie anders).



*o.b.v. 1.621 respondenten*

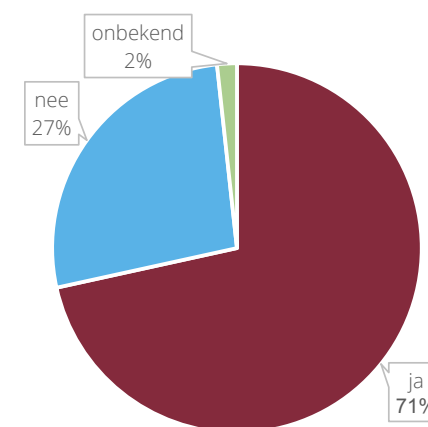
### Categorie anders:

Scholer/student  
Afgekeurd  
Zeevaart  
Verhuur  
Gepensioneerd  
Docent Overheid  
Bouw  
Vrijwilliger  
accommodaties

## Deelname aan evenementen

### Heeft u in 2018 en/of 2019 (vóór COVID-19) nog een evenement bijgewoond op Terschelling?

71% van de respondenten heeft zelf recent een evenement bijgewoond. Ruim een kwart heeft in de periode 2018-2019 aan geen enkel evenement deelgenomen.



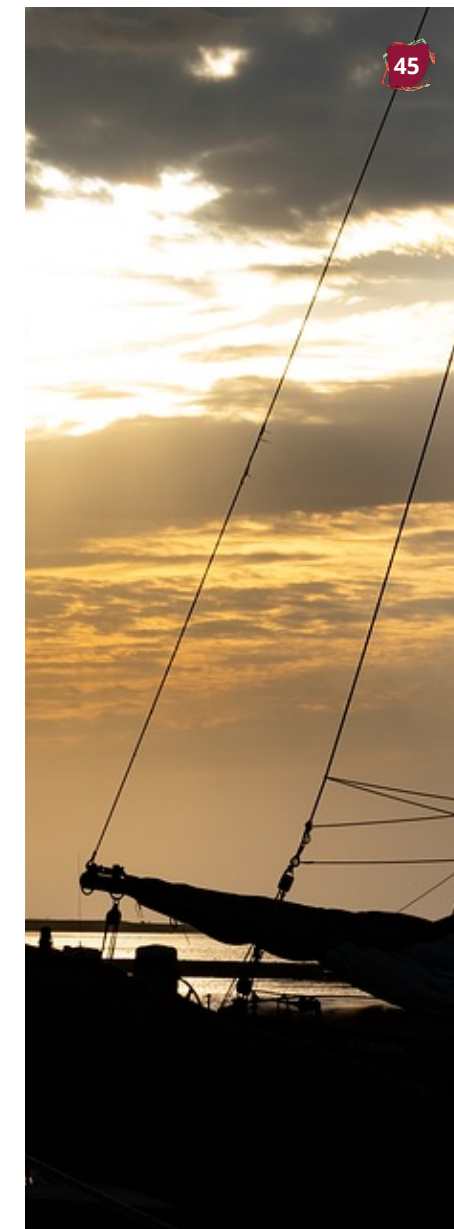
*o.b.v. 1.621 respondenten*

### Met name jongeren naar evenementen geweest

80-85% van de respondenten tussen de 16 en 45 jaar is in de afgelopen jaren naar een evenement geweest. Van de respondenten tussen de 45 en 65 jaar is 75% naar een evenement geweest en onder de 66+-ers is dit 57%.

Meerpersoonshuishoudens met kinderen zijn relatief het meest naar een evenement geweest.

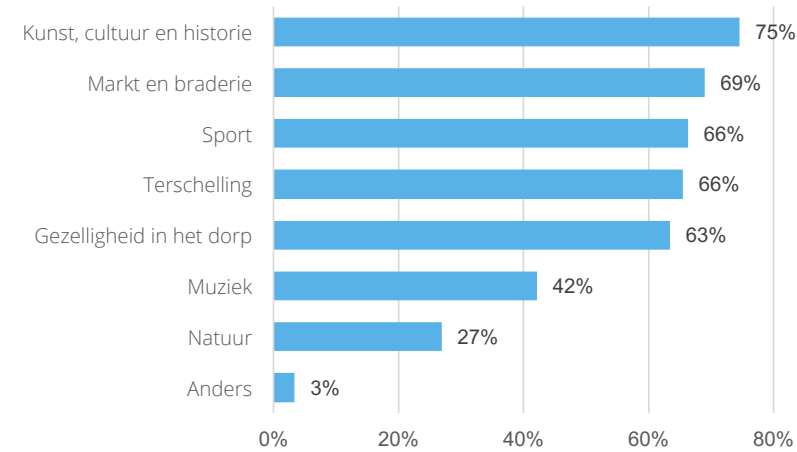
*o.b.v. 1.593 respondenten die 'ja' of 'nee' een evenement hebben bijgewoond op Terschelling*





Welk type evenement op Terschelling heeft u in 2018 en/of 2019 bijgewoond?  
(meerdere antwoorden mogelijk)

Evenementen op het gebied van kunst, cultuur en historie worden het meest bijgewoond. Ook markten, sport, typische Terschelling evenementen en gezelligheid in het dorp wordt door ruim 60% van de Terschellinger evenementgangers aangedaan.



o.b.v. 1.160 respondenten die een evenement hebben bijgewoond

Kunst, cultuur en historie bij alle leeftijdsgroepen geliefd

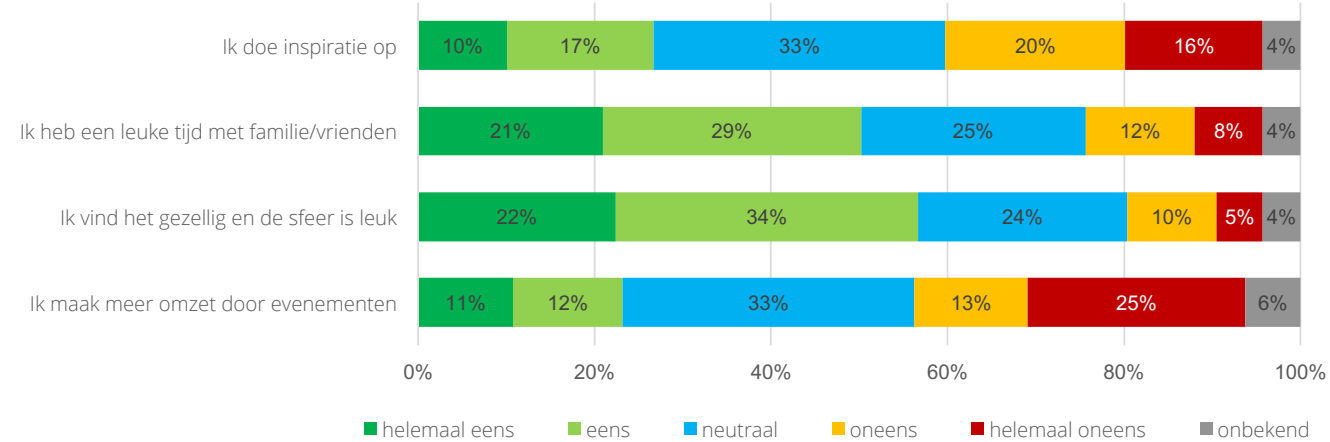
We zagen al dat respondenten t/m 65 jaar het meest evenementen bezoeken. Evenementen op het gebied van kunst, cultuur en historie is bij elke leeftijdsgroep favoriet. Jongeren tot 25 jaar gaan daarnaast graag naar sportevenementen. De groep 26-45 vindt typische Terschelling evenementen leuk. De 45 plussers gaan graag naar markten en braderieën.



46

In hoeverre geniet u in het algemeen van de evenementen op Terschelling?

De meeste respondenten genieten vooral van de gezelligheid, de sfeer en de leuke tijd die ze met familie of vrienden hebben. Ruim een kwart van de respondenten doet inspiratie op. Hoe jonger men is, hoe eerder men het eens is met de stellingen.



o.b.v. 1.621 respondenten



47

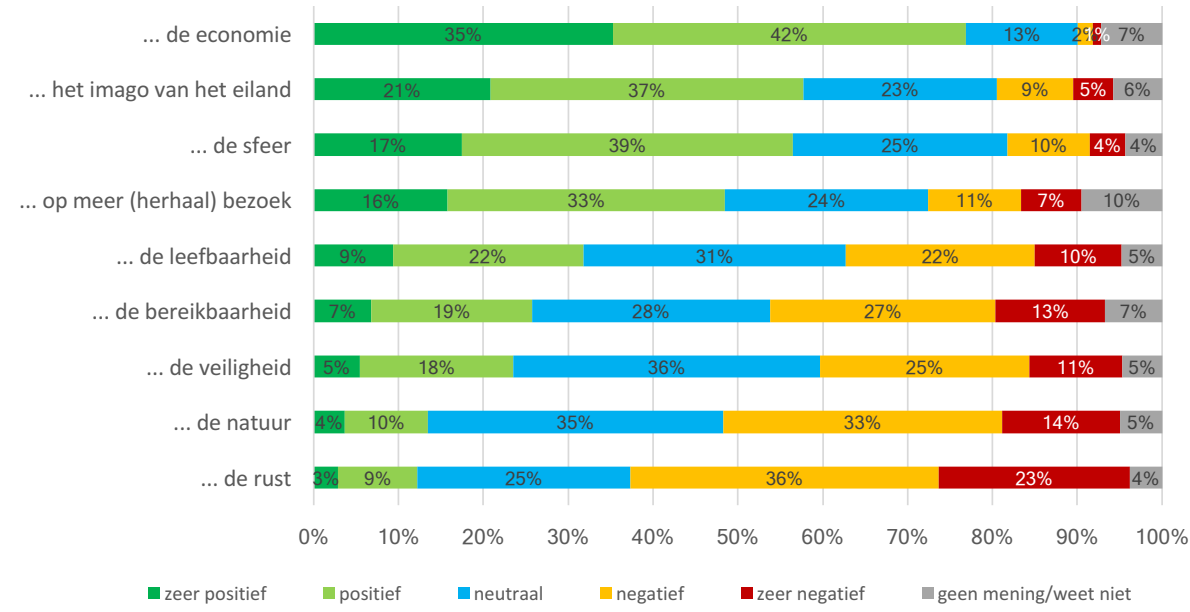


# De impact van evenementen

## Positief voor economie en imago/sfeer, negatief voor rust en natuur

De evenementen hebben zowel positieve als negatieve impact. De meeste respondenten zien positieve effecten voor de economie, het imago van het eiland en de sfeer en ook wel het herhaalbezoek.

De impact op de rust, natuur, veiligheid en bereikbaarheid ziet men toch overwegend als negatieve impact. M.b.t. de leefbaarheid zijn de meningen verdeeld. Hoe jonger de respondent, hoe vaker men aangeeft dat evenementen een positieve impact heeft op de leefbaarheid. Hoe jonger men is, hoe positiever men is over de impact.



o.b.v. 1.621 respondenten

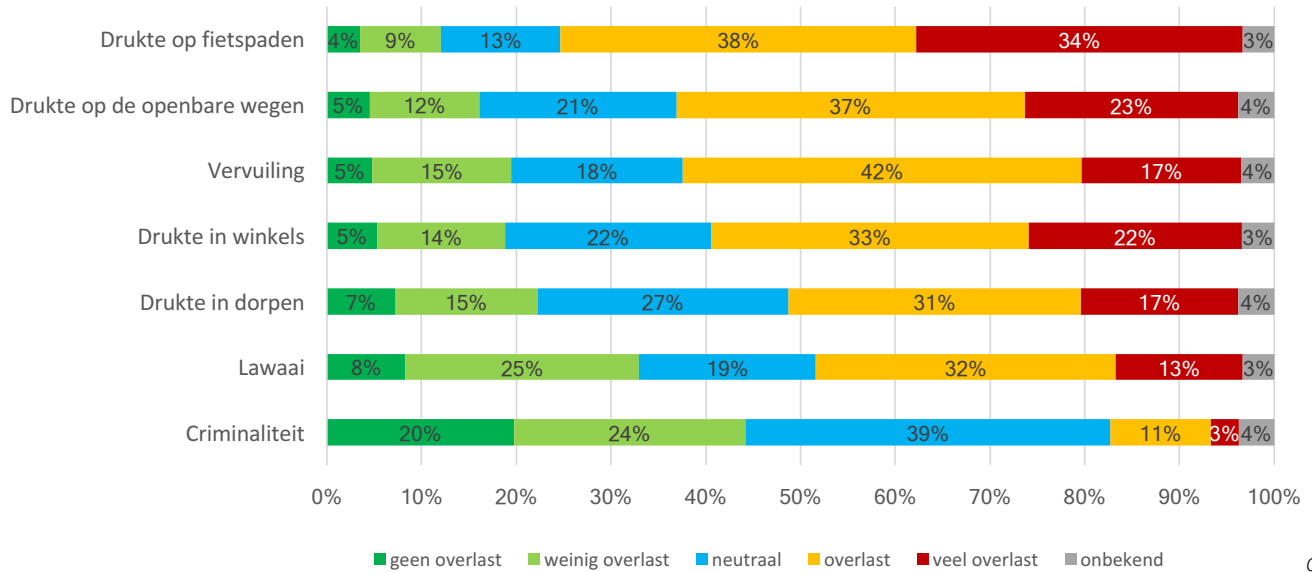


## Evenementen geven vooral drukte

Drukke op fietspaden, op de wegen en in de winkels en dorpen. Daar ervaart men de meeste overlast. Ook vervuiling noemt men vaak. Lawaai ervaart 45% van de respondenten ook als overlast. Wat betreft criminaliteit ervaart men veel minder overlast.

## Niet-bezoekers ervaren vaker overlast

Hoe jonger men is, hoe minder overlast men ervaart op alle punten. Vrouwen ervaren vaker iets als overlast dan mannen. Mensen die in 2018/2019 geen evenement hebben bezocht ervaren op alle punten meer overlast dan degenen die wél een evenement hebben bezocht.



o.b.v. 1.621 respondenten





Evenementen goed voor voorzieningen en levendigheid

Evenementen kunnen een positieve invloed hebben op de leefbaarheid doordat het voorzieningen kan behouden, vindt 53% van de respondenten. Ook wordt het eiland er levendiger op (49%) en maakt het je trots (46%).



Deel vindt dat leefbaarheid niet wordt verbeterd door (meer) evenementen

Een groot deel van degenen die ‘anders’ hebben aangevinkt (ong. 2/3), geeft aan dat de leefbaarheid juist niet verbeterd door evenementen of dat er vooral niet meer evenementen moeten komen. Er is nu al meer dan genoeg.

Minder-evenementen  
Ruimte  
Seizoenverbreding  
Genoeg-evenementen  
Rust  
Extra-kleinschalige-evenementen  
Te-druk

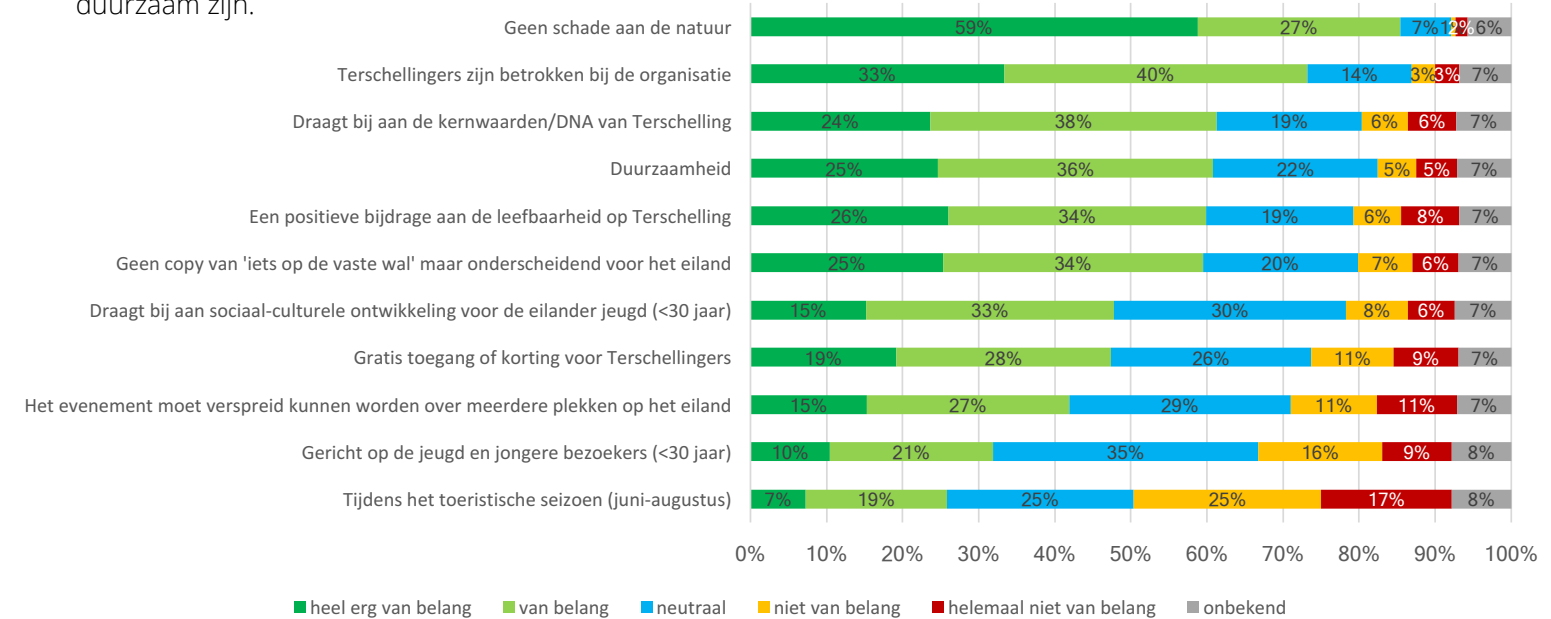
o.b.v. de 1.485 respondenten die deze vraag hebben beantwoord



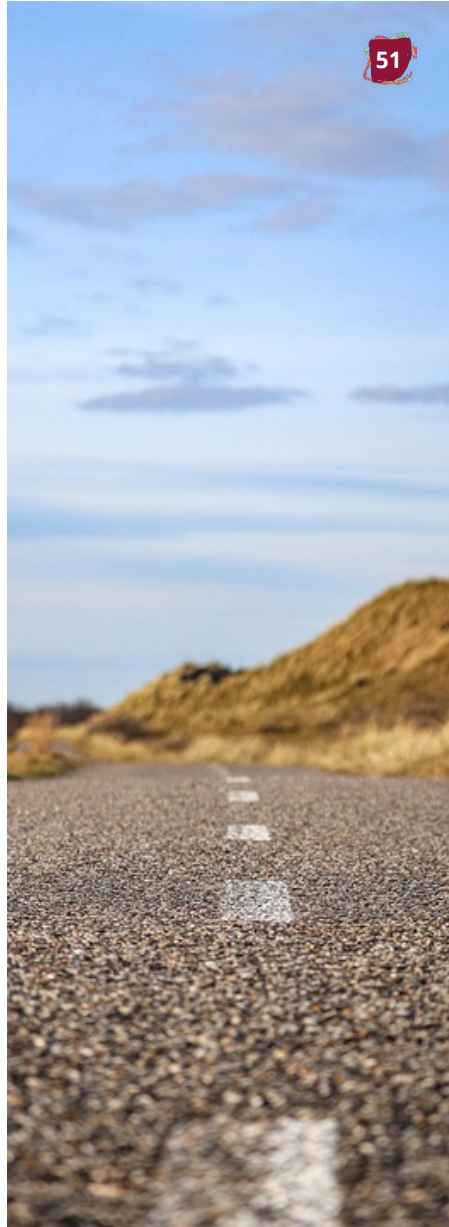
Wensen voor de toekomst

Natuur en Terschelling zelf voorwaarden bij het organiseren van evenementen

Twee belangrijke thema’s zijn te zien die respondenten aandragen als belangrijke voorwaarden: de natuur en Terschelling zelf. Een evenement moet geen schade aan de natuur aanbrengen en het moet duurzaam zijn.



o.b.v. 1.621 respondenten



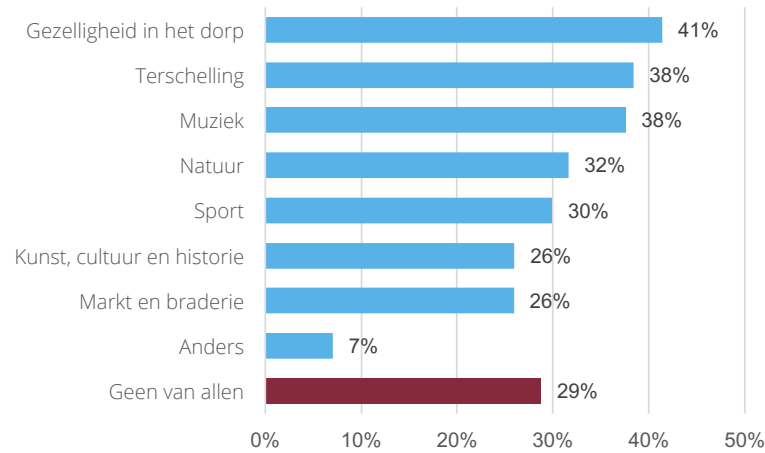


Qua toekomstige evenementen ook vooral nadruk op Terschelling en gezelligheid in de dorpen

Respondenten willen het liefst evenementen gericht op gezelligheid in het dorp (met name jongeren) en typisch Terschelling evenementen (alle leeftijdsgroepen). Ook muziekevenementen worden vaak genoemd (ook door m.n. jongeren).

De type evenementen waar men nu al vaak heengaat, worden juist minder vaak genoemd. Dit kan betekenen dat daar al genoeg van is. Het gaat dan om kunst, cultuur en historie en om markt en braderie, en sport.

Maar liefst 29% heeft ‘geen van allen’ ingevuld. Voor hen hoeft er geen evenement bij of er is zelfs al teveel.



*o.b.v. de 1.474 respondenten die deze vraag hebben beantwoord*



Overige opmerkingen: meningen verdeeld

Zoals met veel zaken, is het ook hier duidelijk dat de meningen verdeeld zijn. Waar de één vindt dat het eiland genoeg evenementen kent en dat er vooral niets bij moet, geeft de ander aan dat het tijd is voor iets nieuws, dat er ruimte moet zijn voor nieuwe ideeën.

En waar de één ervoor pleit om evenementen door het jaar heen goed te spreiden, zegt een ander dat evenementen geclusterd moeten worden in het hoogseizoen.

En of Eilân nu wel of niet moet plaatsvinden op het eiland: ook daarover zijn de meningen verdeeld.

Kleinschalig en betrokkenheid eilanders

Wat verder vaak genoemd wordt, is dat de evenement vooral kleinschalig moeten zijn. En met name gericht op de eigen inwoners. Het is ook belangrijk dat de bewoners er goed bij worden betrokken. Het liefst ziet men organisatoren van het eigen eiland, niet van buitenaf.

Verder wordt de natuur nog eens genoemd; zorg dat de natuur er niet onder lijdt. En aandacht voor de jeugd: die wil je op het eiland houden, dus betrek hen er ook bij.





Wat voor soort evenement zou u graag toegevoegd zien op Terschelling?

passend-bij-Terschelling  
Culinair  
Eilan-voor-vernieuwing  
**genoeg-is-genoege**  
Eilan-zeker-niet  
Kleinschalig

Er zijn rond de 300 respondenten die hebben gereageerd op de antwoordoptie 'anders'. Bijna de helft, rond de 140 respondenten (rond de 8,5% van het totaal aantal respondenten), heeft aangegeven dat er genoeg evenementen zijn op het eiland. De rest van de antwoorden is verdeeld over de overige respondenten.

Heeft u nog iets anders wat u met ons wil delen over de evenementen op Terschelling?

Vernieuwing-is-nodig  
Niet-te-veel-grootschalig  
**Genoeg-is-genoege**  
Kleinschalige-evenementen  
Te-druk

Er zijn rond de 900 respondenten die deze vraag hebben ingevuld. Ongeveer 80-90 personen (rond de 5% van het totaal aantal respondenten) hebben aangegeven dat er genoeg evenementen zijn, de overige antwoorden zijn voornamelijk verdeeld over de ander bovengenoemde categorieën.

## Bijlage - resultaten stakeholders

Bron: VVV



# Benaderde stakeholders

In onderstaande lijst zijn alle stakeholders weergegeven die zijn benaderd om mee te werken aan het onderzoek/project. Van de in totaal 48 benaderde stakeholders is met 35 stakeholders een gesprek gevoerd, individueel of met maximaal 3 deelnemers per gesprek. De evenement organisatoren van de grotere evenementen hebben we 1-op-1 gesproken, welke ook onderdeel zijn van de stakeholders. Een aantal stakeholders zijn ook onderdeel van de klankbordgroep. Daarnaast is een enquête gehouden onder de kleinere evenement organisatoren, hier zijn 9 reacties op ontvangen.

|                                            |
|--------------------------------------------|
| Horeca Nederland afdeling Terschelling     |
| Huisartsenpraktijk West-Terschelling       |
| Huisartsenpraktijk Midsland                |
| Ambulancedienst                            |
| EHBO Terschelling                          |
| Verkeersregelaars                          |
| Stichting Evenementen Terschelling (SET)   |
| Stichting Oerol                            |
| Chasing the Hihat (Eilân)                  |
| Terschelling Ondernemersfonds              |
| Stichting Ons Schellingerland (SOS)        |
| Stichting Actief Midsland                  |
| Organisator Filmfestival (TOF)             |
| Rijkswaterstaat                            |
| Staatsbosbeheer                            |
| Ondernemersvereniging Natuurlijk Oosterend |
| SAM                                        |
| Aangenaam West                             |

|                                                             |
|-------------------------------------------------------------|
| Politie Operationeel Expert evenementen en Horeca Friesland |
| Provincie Friesland                                         |
| Politie Terschelling                                        |
| Fumo (omgevingsvergunning)                                  |
| Fumo (geluid)                                               |
| Wetterskip Fryslân                                          |
| Veiligheidsregio Brandweer                                  |
| Veiligheidsregio GHOR                                       |
| Lokale brandweer                                            |
| TCV                                                         |
| VVV                                                         |
| TOV                                                         |
| Doeksen                                                     |
| Horeca                                                      |
| t Schylger Jouw                                             |
| Willem Barentsz                                             |

|                                  |
|----------------------------------|
| Omwonende van Hee                |
| Buurtvereniging De Frethoek      |
| Buurtvereniging Pirola           |
| Buurtvereniging De Lange Buorren |
| Buurtvereniging Nieuw West       |
| Buurtschap 't Land               |
| Buurtschap Kleine Buren en Hee   |
| Buren van Midsland               |
| Buurtschap Striep                |
| Buren van Landerum               |
| Buren van Formerum               |
| Buren van Lies en klein Lies     |
| Buren van Hoorn                  |
| Buren van Oosterend              |





# Inleiding

In deze bijlage wordt het provinciaal en gemeentelijk beleid gerelateerd aan de evenementenvisie voor Terschelling. Aan de hand van de provinciale en gemeentelijke beleids-, visie- en onderzoeksdocumenten is een kader gecreëerd waarbinnen de nieuwe ontwikkeling moet worden opgesteld. De belangrijkste aanknopingspunten en beleidsregels uit de beleid- en visiedocumenten worden besproken.

Beleid-, visie- en onderzoeksdocumenten die meegenomen zijn in de analyse zijn:

- Provinciaal/regionaal:
  - Omgevingsvisie Friesland
- Gemeentelijk:
  - Algemeen Plaatselijke Verordening (APV)
  - TS25 (Terschelling 2025)
  - Marketing Strategie Toeristisch Terschelling
  - Eilandakkoord (2018-2022)

Voor zowel het provinciale als het gemeentelijke beleid worden de belangrijkste implicaties voor de evenementenvisie weergegeven.



## Provinciaal beleid

### Omgevingsvisie Friesland

#### Friesland

De omgevingsvisie Friesland is vastgesteld in 2020. In dialoog met de samenleving zijn vier opgaven benoemd in deze omgevingsvisie die ze actief willen aanpakken. Het zijn urgente vraagstukken waarvoor ze nú al alles op alles moeten zetten om met de samenleving oplossingen te vinden:

- Fryslân houdt de leefomgeving vitaal, leefbaar en bereikbaar
- Fryslân zet de energietransitie met kracht voort
- Fryslân wordt klimaat-adaptief ingericht
- Fryslân versterkt de biodiversiteit

Deze opgaven zijn groot, onderling verbonden en ze raken de hele provincie.

De opgaven vragen om een integrale en gezamenlijke aanpak. Alleen met elkaar kunnen de oplossingen gevonden worden: maatschappelijke organisaties, bedrijfsleven, overheid en samenleving. De provinciale inbreng moet hierbij meerwaarde en synergie opleveren. Dit kan door opgaven met elkaar te verweven, slimme combinaties te maken en koppelkansen te benutten. Door menskracht en middelen in te zetten.

#### Het Waddengebied

In het Waddengebied (zee, eilanden en vaste landkust), komen de urgente opgaven in versterkte mate samen. De kansen die er zijn om klimaatadaptatie, versterken biodiversiteit en energietransitie te verbinden met vitaliteit en leefbaarheid, zullen in dit gebied optimaal benut moeten worden. De eilanden willen een proeftuin zijn voor innovaties en experimenten, met name voor de energietransitie. Deze innovaties kunnen mogelijk daarna worden toegepast in andere gebieden. De provincie wil recht doen aan de specifieke eilander-situatie door gebiedsgericht te werken en volop ruimte te bieden voor maatwerk en experimentele oplossingen.

Als de Omgevingswet in werking treedt, stelt het Rijk geen aparte (rijks)structuurvisie meer op voor de Waddenzee. Daarmee komt de Structuurvisie voor de Waddenzee te vervallen. De hoofddoelstelling voor de Waddenzee wordt verankerd in de nationale Omgevingsvisie, het bijbehorende Besluit kwaliteit leefomgeving en bestaande regelgeving. Om gezamenlijk invulling te geven aan de bescherming en ontwikkeling van het Waddengebied, werkt de provincie Friesland sinds 2017 samen met het Rijk, andere regionale overheden en partijen in de regio aan het opstellen van een gezamenlijke Gebiedsagenda voor



het Waddengebied. De Agenda voor het Waddengebied beslaat de Waddenkust, de Waddenzee en de Waddeneilanden. De gebiedsagenda onderkent als opgaven: klimaat, natuur, landschap en cultuurhistorie, bereikbaarheid, economie, leefbaarheid en energie.

De agenda schetst het gezamenlijke langetermijnperspectief voor 2050 en formuleert gezamenlijke doelen, handelingsprincipes en strategieën om de doelen te bereiken. De agenda benoemt daarbij de belangrijkste opgaven en dilemma's. Bij de strategieën gaat het dan om uitwerkingsrichtingen om de opgaven te realiseren en/of om te gaan met de dilemma's. Waar mogelijk en nodig bevat de agenda beleidskeuzen. In het Uitvoeringsprogramma, dat in September 2020 tot stand is gekomen, krijgen de strategieën vervolgens een verdere uitwerking met daarbij duidelijkheid over trekkerschap en tijdspad.

De doelstellingen voor het Waddengebied zijn:

- De natuur is en blijft van wereldklasse en ontwikkelt zich verder, in samenhang met de natuur over de grens.
- De unieke waarden van het landschap en het cultureel erfgoed blijven behouden en ontwikkelen zich verder.

- In het Waddengebied is het goed, veilig en klimaatbestendig wonen, werken en recreëren.
- De economische sectoren excelleren, in de context van het Werelderfgoed Waddenzee.

Binnen deze doelstellingen is de hoofddoelstelling voor de Waddenzee: een duurzame bescherming en ontwikkeling van de Waddenzee als natuurgebied en het behoud van het unieke open landschap.

Tevens worden de in de bodem aanwezige archeologische waarden en in het gebied aanwezige cultuurhistorische waarden beschermd. De Agenda voor het Waddengebied 2050 heeft geen formele juridische status, maar is ook niet vrijblijvend. De partijen die de agenda opstellen willen de agenda gebruiken als richtsnoer bij hun eigen besluitvorming en handelen. Hiertoe bevat de agenda enkele handvatten: leidende principes voor het handelen in het Waddengebied, en ruimtelijke vertrekpunten die helpen keuzes te maken bij het omgaan met ontwikkelingen in het Waddengebied.

### Vergunningen en/of ontheffingen

De provincie kan vergunningen en/of ontheffingen verlenen voor onderdelen van evenementen, die vallen onder onderstaande regelgeving. De provincie ziet vervolgens ook toe op de handhaving.

- *Wet Luchtvaart*: Voor het laten landen en opstijgen van een ballon of helikopter is toestemming nodig van de provincie. De provincie legt dit aan de burgemeester ter kennisgeving voor.
- *Vuurwerkbesluit*: Op grond van dit besluit stelt de provincie regels op over de opslag van vuurwerk en de afstand bij het afsteken van het publiek. Indien er vuurwerk bij een evenement wordt afgestoken kan de organisator een vergunning aanvragen bij de provincie.
- *Natuurbeschermingswet 1998*: Deze wetgeving bepaalt de natuurbeschermingsregels binnen Natura 2000 gebieden. Terschelling is voor 80% Natura 2000 gebied. Voor evenementen die in Natura 2000 gebied plaatsvinden is een beoordeling door de provincie noodzakelijk.
- *Flora- en Faunawet*: Deze wet ziet toe op de bescherming van dieren en planten die in het wild voorkomen. Alle activiteiten, die een schadelijk effect kunnen hebben op de beschermde soorten, zijn verboden. Hiervoor is een ontheffing of vrijstelling nodig van het ministerie van EL&I of van de provincie. De provincie is hier het bevoegd orgaan.

Het kan voorkomen, dat er nog vergunningen of ontheffingen van andere instanties nodig zijn voor het gebruik van hun grondgebied, zoals Staatsbosbeheer, het Wetterskip en Rijkswaterstaat. De gemeente zal de aanvrager indien nodig doorverwijzen naar de betreffende instantie.



# Gemeentelijk beleid

## Algemeen Plaatselijke Verordening (APV)

De APV is in de huidige situatie de enige vorm van toetsing voor het verlenen van een vergunning voor een evenement. Uit de APV blijkt dat een aanvraag voor een APV- vergunning voor een evenement niet geweigerd kan worden enkel omdat het in strijd is met een bestemmingsplan. Een aanvraag voor een evenementenvergunning moet namelijk worden beoordeeld aan de hand van de belangen die zijn opgenomen in de weigeringsgronden.

### *Artikel 1:8 Weigeringsgronden*

De vergunning of ontheffing kan door het bevoegd gezag of het bevoegde bestuursorgaan worden geweigerd in het belang van:

- de openbare orde;
- de openbare veiligheid;
- de volksgezondheid;
- de bescherming van het milieu.

Een vergunning of ontheffing kan ook worden geweigerd als de aanvraag daarvoor minder dan drie weken voor de beoogde datum van de beoogde activiteit is ingediend en daardoor een behoorlijke behandeling van de aanvraag niet mogelijk is.

## Bestemmingsplan en omgevingsvisie

Hier is vastgelegd waar een evenement mag plaatsvinden en waar niet. Waar het niet mag, ontstaat strijdig gebruik van het bestemmingsplan. In de meeste bestemmingsplannen is de mogelijkheid opgenomen dat door het aanvragen van een omgevingsvergunning deze strijdigheid tijdelijk opgeheven wordt. In de omgevingsvergunning moet vervolgens aangegeven worden of het evenement ruimtelijk inpasbaar is (een goede ruimtelijke onderbouwing).

## Toekomstvisie TS25

In de Toekomstvisie TS25, welke door de gemeente Terschelling is opgesteld, zijn drie pijlers gedefinieerd, waarbij toerisme en recreatie onderdeel is van de pijler 'duurzame economie':

- Krachtige samenleving (people)
- Duurzame economie (profit)
- Waardevolle omgeving (planet)

## De Toeristische Marketingstrategie 2019

De toeristische marketingstrategie 2019 draagt bij aan de doelstellingen op het gebied van zichtbaarheid. De gemeentelijke ambitie is vertaald naar doelen voor de marketing van Terschelling. De ambitie is om nationaal de positie vast te houden en uit te bouwen middels seizoensverlenging. Dit door doelgroepen aan te trekken die meer besteden en graag terugkomen.

Meer specifiek wordt beschreven, in TS25 en in de toeristische marketing strategie 2019, dat evenementen bijdragen aan de gewenste seizoenverbreding. De organisatie van een evenement is complex en rust vaak op de schouders van enkele vrijwilligers, die welwillend zijn maar niet altijd alles kunnen overzien. De organisatie rond evenementen moet daarom verder geprofessionaliseerd worden om die kwetsbaarheid te verminderen.

## Eilandakkoord 2018-2022

Twee van de drie speerpunten uit het eilandakkoord raken (indirect) ook de evenementensector:

- Duurzaamheid: de basis van al het handelen van de gemeente. Waarbij Terschelling ook een proeftuin wordt voor nieuwe ontwikkelingen in energieopwekking.
- Toerisme en recreatie: die zorgen voor veel werkgelegenheid op Terschelling. Het landschap en de natuur van Terschelling zijn de drager van het toerisme en daar zijn ze zuinig op. Bij het opstellen van toeristisch beleid en een evenementenvisie wordt de bewoner nauw betrokken.

De effecten op de leefbaarheid van het eiland is een belangrijke toets bij (ruimtelijke) ontwikkelingen.





Burgemeester van Heusdenweg 10A  
8881 EB West-Terschelling